[illegible] ყველა ერთეულ, ერთოლელნი!

მეხუთე წელიწადი

კომუნისტი

ცენტრალური ტ. თბილისის კომიტეტის და ხრულიად საქართველოს მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოების ცენტრ. აღმასკომის ორგანო

რედაქცია თბილისი, რუსთაველის პრ. № 24, მეორე სართული

მთავარი კანტორა თბილისი, რუსთაველის პრ. № 24 მეორე სართული, ტელეფონი 10—49.

რედაქციაში საქმის წინა მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმეებისა 10—11 ს. ტელეფონები (რედაქტორის 14—76 (მდივანის 10—58 ექსპედიციის ტელეფ. 5—48, სტამბის ტელეფონი 13—80.

ხელისმოწერის ფასი: მუშა-ძოსამსახ. 75 კ., დანარჩენებისათვის: ქალაქში 1 მ. ქალაქს გარეშე—1 მ. 20 კ., ხელისმომწერნი მიიღებენ „ბიულეტენს“ და „მეცნიერებასა და ტექნიკას“. განცხადებები: ნომპარელის სტროკონი—20 კ., ფასი ციფრებით—25 კ. სამკლოვიანი—5 მან. დოკუმენტების დაკარგვა 50 კ. განცხადებ. მიიღება 3 ს.

დღეანდელი გაზეთი შეიცავს 6 გვერდს

დღიური

— იაპონიის ახალი კაბინეტი შეადგინეს [illegible] კატომ.

— 2 აგვისტოს საფრანგეთ-ბელგიის [illegible] დასტოვეს რურის ოლქი.

— 1-ლ აგვისტოს გაიხსნა ნიჟნი-ნოვგოროდის გაზრდა.

— ინგლისი ეპზადება კანტროლის მთავრობის წინააღმდეგ საბრძოლველათ.

სამშაბათი, 4 აგვისტო 1925 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 5 კაპ. № 176 (1331)

Einen donnernden Gruss den echten Vertretern der Arbeiterklasse Deutschlands von den Werktätigen des freien Sowjet-Georgien!

ES LEBE DIE WELTEINHEIT DER ARBEITERKLASSE!

ES LEBE DAS RUHMVOLLE PROLETARIAT DEUTSCHLANDS!

მხურვალე სალამი გერმანიის მუშათა კლასის ჭეშმარიტ წარმომადგენლებს

თავისუფალ საბჭოთა საქართველოს მოქალაქეებისაგან

გაუმარჯოს მსოფლიო მუშათა კლასის მთლიანობას! გაუმარჯოს გერმანიის სახელოვან პროლეტარიატს!

ჩვენი და მათი საქართველო

[illegible] ბევრს ლაპარაკობენ კაპიტალიზმის სტაბილიზაციის შესახებ. [illegible] მართალია, ბურჟუაზიული ქვეყნები [illegible] ერთ-ერთ ეკონომიურ მოძრაობის [illegible] მდგომარეობაში იმყოფებიან. [illegible] ეს ძველ ქვეყანას, ისე როგორც [illegible] ომის დასრულების პირველ [illegible] ეტაპში, კარზე აღარ უკაკუნებს რევოლუციის საშიშროება.

[illegible] ეს საერთაშორისო კაპიტალი [illegible] ოდნავადაც ხელს არ უშლის, [illegible] სწორედ ასეთ პირობებში იხელ[illegible] დრო და მთელი თავისი სისას[illegible] ამამძრაოს სახელმწიფოს [illegible] აპარატი მუშათა კლასის [illegible] ვერსალის ზავის შემ[illegible] არასოდეს ასე გაფთრებით, ასე [illegible] არ გაუფაშვრებია [illegible] საერთაშორისო კაპიტალს რევოლუციურ პროლეტარიატის წინააღ[illegible], როგორც ამას დღეს ხედავ[illegible].

[illegible] ხომ ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, [illegible] გაზაფხულზე ბულგარეთში [illegible] დატრიალდა, სადაც უიარაღო [illegible] და უდანაშაულო მშრომელ ხალხს [illegible] დაატყდა ფაშისტური რეაქციონერული [illegible] ცალი რისხვა თავის სახრჩობელებით, ცეცხლით და მახვილით.

[illegible] რუმინეთის ბოიარების და [illegible] ბატონეთის შლიახტის სამფლობელოებზე ელაპარაკობთ ჩვენ, სადაც [illegible] ბატონობა და სასამართლო ბატონობა, რომ მით დაცული იქნას [illegible] ბულ რეაქციის მთელი საზიზღარობა განმანთავისუფლებელ მოძრაობასთან ბრძოლაში.

ჩვენ გვინდა მხოლოდ აღვნიშნოთ [illegible] სერია პოლიტიკურ ხასიათის [illegible] პროცესების, რომელიც ერთგვარ [illegible] ულ სენათ გადაიქცა ბოლო ხანებში ბურჟუაზიულ სახელმწიფოების [illegible] სასამართლოების პრაქტიკაში და, [illegible] მაც თავისებურ სისტემის სა[illegible] მიიღო კაპიტალისტურ სახელ[illegible] ფოების ხელში რევოლიუციურ [illegible] ობის ძირშივე ჩასაკლავად და [illegible] ტერორის ქვეშ დასაყენებლათ.

პროცესი ეგრეთ წოდებულ გერ[illegible] ნების ჩეკასი, პროცესი სადულის, [illegible] ლანკლიკის, პროცესი [illegible] ბულგარეთის კომპარტიის ცეკასი, [illegible] პროცესი კომკავშირელ ენგელის, [illegible] პროცესი და პროცესი.

ბევრ შემთხვევაში მუშათა კლასის [illegible] ენის ქვეშ, ბურჟუაზია ვერ ბევ[illegible] ს კლანჭებში ჩავარდნილ [illegible] ბურჟოს სიცოცხლესთან ანგარიში [illegible] ესწოროს, მაგრამ ხშირათ არც [illegible] ათი საშუალების წინაშე იხევს ის. [illegible] სხვა რაღა უნდა ითქვას, როცა [illegible] ესტონეთიც კი იძდ[illegible] ად გადავხდდა, რომ რამდენიმე „[illegible]“ აძლევს წინ მუშათა კლასის [illegible] -განადგურებაში დასავლეთის [illegible] ტორებს. პროცესი „ას თუთ[illegible] ტის“, პროცესი „ასორმოცდა [illegible] ის“ და მხოლოდ ეხლახან პრო[illegible] „სამოცდა ჩვიდმეტის“.

ამნაირათ, ბურჟუაზია, რომელიც [illegible] ითქოს უნდა იჩენდეს მეტ მშვი[illegible] ობიანობას, რადგან რევოლიუცია [illegible] ს დღეს კარს აღარ აღგია, სწორეთ ეხლა უშვებს ხმარებაში თავის ეშვებს მუშათა კლასის წინააღმდეგ და მთელი მისი სასამართლოს აპარატი რევოლიუციურ მოძრაობის ჩასაქრობათა მიმართული.

მეორე მხრივ საბჭოთა კავშირში ხდება ნამდვილი სტაბილიზაცია. შეუზერებლივ ვიზრდებით ჩვენ ეკონომიურათ და ამასთან ერთად ემტკიცდებით პოლიტიკურათაც.

და, რაც უფრო წინ მივდივართ სამეურნეო და პოლიტიკურ ფრონტზე, რაც უფრო ძკვიდრი ნიადაგი ეყრება საბჭოთა სისტემას, მით უფრო ღმობიერია ის თავის შინაურ მტრების წინააღმდეგ.

რაც არ უნდა ილაპარაკოს ოქტომბრის რევოლიუციის პირველ დღეებით დამფრთხალ, ჩეკის გაგონებაზე ფერწასულ საერთაშორისო და შინაურ ბურჟუაზიამ ბოლშევიკურ საშინელებაზე, ფაქტი მაინც ფაქტად რჩება და ეს მდგომარეობა იმაში, რომ საბჭოთა ხელისუფლება არასოდეს არ მიმართავს ტერორს ტერორის გულისათვის, მისთვის უცხოა შურისძიების გრძნობა და ის არის ერთად ერთი ჰუმანიური, ადამიანის უფლებისა და სიცოცხლის პატივისცემი ხელისუფლება.

ამის საუკეთესო მაგალითია გუშინდელი განაჩენი, რომელიც უზენაეს სასამართლომ გამოუტანა ქართულ კონტრ-რევოლიუციურ პარტიტს. მაშინ, როდესაც კაპიტალისტურ ქვეყნებში ბურჟუაზიული სასამართლო არ ინდრობს არც მცირე და არც სრულ წლოვანს, არც ქალს და არც კაცს და ხშირათ ტყვეითა და სახრჩობელით უმასპინძლდება დამნაშავეთ. უბრალო პროკლამაციის გავრცელებისათვის, საბჭოთა სასამართლო სიცოცხლეს უნარჩუნებს იმ საქმის მეთაფერთ, რომელთა სამი წლის კონტრ-რევოლიუციონურ მოღვაწეობამ მოუტანა საქართველოს მშრომელ ხალხს სისხლიანი აგვისტოს დღეები. და არა თუ სიცოცხლეს ანარჩუნებს, ბევრ მათგანს სრულ თავისუფლებას და სწორუფლოვან მოქალაქეობასაც ანიჭებს.

ჩვენ დაუცდით რამდენად გაამართლებენ იმ დაპირებას, რომელსაც ადგილი ჰქონდა პროცესის მსვლელობაში სხვა და სხვა პარტიის წარმომადგენელთა მხრივ. ქართველი მშრომელი ხალხი საქმით გასინჯავს რამდენათ გულწრფელი, საქმიანათვის სასარგებლო იქნება მათი თანამშრომლობა კულტურულ და ეკონომიურ ფრონტზე. მაგრამ ის ამავე დროს ერთი წუთითაც არ მოადუნებს იმ სიფხიზლეს და წინდახედულობას, რომელიც ახასიათებდა მას ქართულ კონტრ-რევოლიუციასთან ბრძოლაში.

ჩვენ ვიცით, რომ ბევრი თავზე ხელაღებული ავანტიურისტი, დღესაც არ იშლის საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ჩხირკედელაობას, ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, რომ შინაური მტრის დღევანდელი ტკბილი კილო, მხოლოდ ჩვენი სიძლიერით აიხსნება. მაშინ გლეხს ხელს აღარ მისცემს ამა თუ იმ კულტურის გაშენება. ამ რიგად ცხადი ხდება, რომ მარტო ძვირფას კულტურაზე გადასვლა საკმარისი არ არის ჩვენი სასოფლო მეურნეობის გასაუჯობესებლად. საჭიროა, რომ ბაბა, ღვინო, ფ ქო და სხვა იყიდებოდეს თავის დროზე და შესაფერ ფასებში.

სასოფლო მეურნეობის ნაწარმოებთა გასაღების საქმის მოწესრიგება ჩვენს გადაუდებელ ამოცანას შეადგენს.

როგორ უნდა მივაღწიოთ ამას?

მხოლოდ და მხოლოდ გლეხების დარაზმვით და მათი კოოპერატიული გაერთიანების გზით.

კერძო კაპიტალი სარგებლობს ამ ეშით, რომ გლეხს ფული ეჭირა თავისი აუცილებელი ხაჯების დასაფარავად და მისგან იაფ ფასებში იძენს პროდუქტებს და შემდეგ ამ პროდუქტებს მეტად მაღალ ფასებში ჰყიდის ქალაქის მომხმარებელზე. ერთის მხრით იგი გლეხს სჩაგრავს და სოფლის წვრილ მწარმოებლის შრომის პროდუქტებს ითვისებს და მეორე მხრით სძარცვავს ქალაქის მომხმარებლებს, უმთავრესად მუშებს და მოსამსახურეებს. ეს გარემოება დიდათ აფერხებს სოფლის და ქალაქის ერთმანეთთან დაახლოვების საქმეს.

ამას გარდა გლეხს ნივთიერი საშუალებანი ესაჭიროება იარაღ-მანქანათა შესაძენად შრომის ნაყოფიერების ასაწევად, სათესლე მასალის საყიდლათ და სხვა.

ერთი გლეხი ვერ შესძლებს მიწის დასამუშავებელ გაუმჯობესებულ იარაღების შეძენას. ეს ამოცანა ცალკე მისთვის განუხორციელებელია. მას, ვსთქვათ, საცეხვის შეძენა შეუძლიან სოფლის სხვა მწარმოებლებთან ერთად. ამ მიზნით შექმნილ უნდა იქნას კოოპერატიული გაერთიანება, რომელიც სამსახურს გაუწევს გლეხებს შრომის იარაღების შეძენის საქმეში. ასეთს გაერთიანებას წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო კრედიტის ორგანიზაცია.

მხოლოდ მაშინ შევიძლებთ ულარიბეს გლეხების განთავისუფლებას სოფლის ჩარჩ-მეკახშეთა უღელისაგან, როდესაც სოფლად შეექმნით სასოფლო-სამეურნეო ბანკს კოოპერაციის საფუძველზე.

2. როგორ უნდა მოეწყოს სასოფლო-სამეურნეო კრედიტი სოფლად

სოფლად საკრედიტო ამხანაგობის მოწყობა არც ისე ძნელი საქმეა.

საგლეხო ბანკის შესაქმნელად უპირველესად ყოველსა მტკიცედ უნდა იყოს გამორკვეული ამხანაგობის სამოქმედო რაიონი.

არ უნდა გამოვეკიდოთ რაც შეიძლება დიდი რაიონის სამსახურს, ვინაიდან ეს საქმეს არ უშველის.

საქართველოში თვითეული ამხანაგობა უნდა დაარსდეს დაახლოვებით ერთი თემის ფარგლებში.

საკრედიტო ამხანაგობის სამოქმედო რაიონის გამოკვეევის შემდეგ საჭიროა განიმარტოს გლეხებს, თუ როგორაა საზოგადოების მიზნები და ამოცანები და რა სარგებლობის მოტანა შეუძლია მათთვის. აგიტაციის დროს შედგენილ უნდა იქნას იმ გლეხების სია, რომლებიც საზოგადოების წევრობას ისურვებენ. შემდეგ უნდა გაამართოს ე. წ. დამფუძნებელი კრება გლხებისა, რომლებსაც საკრედიტო ამხანაგობის დაარსება სურთ. ამ კრებაზე მიღებულ უნდა იქნას ამხანაგობის წესდება, რომ მარტო ძვირფას კულტურაზე გადასვლა საკმარისი არ არის ჩვენი სასოფლო მეურნეობის გასაუჯობესებლად. საჭიროა, რომ ბაბა, ღვინო, ფ ქო და სხვა იყიდებოდეს თავის დროზე და შესაფერ ფასებში.

სასოფლო მეურნეობის ნაწარმოებთა გასაღების საქმის მოწესრიგება ჩვენს გადაუდებელ ამოცანას შეადგენს.

3. როგორ

პროფკავშირები დანაწარმოების თვისების გაუჯობესება

წარმოების შემდგომი გაფართოებასთან ერთად, ჩვენს წინაშე მთელი თავისი სიგრძე-სიგანითაა წამოჭრილი ნაწარმოების თვისების გაუმჯობესების ამოცანა.

პროფკავშირები უაღრესად არიან დაინტერესებული საბჭოთა მრეწველობის პროდუქციის მაღალი ხარისხით, როგორც საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელის—მუშათა კლასის—ორგანიზაციები და როგორც მუშების ნივთიერ ინტერესების, მათ შორის სამომხმარებლო ინტერესების დამცველნი.

პროფკავშირებს შეუძლიათ ამ მხრივ დიდი როლის შესრულება, ჯერ ერთი, იმ ორგანოებში მონაწილეობით, რომელნიც აწესრიგებენ საქონლის თვისების გაუმჯობესების საკითხებს, მეორე, ამ საქმეში პროლეტარულ მასების, როგორც მომხმარებლების ჩაბმით,—მუშათა კოოპერაციაზე საჭირო გავლენის მოხდენით, რომ იგი მეტ ყურადღებას აქცევდეს კარგი ღირსების საქონლის შეძენას და კერძოდ კოოპერატიულ სადუქნო კომისიების მუშაობით. მაგრამ ყველაზე დიდი მნიშვნელობა აქვს მუშების, **როგორც მწარმოებელთა**, დაინტერესებას ნაწარმოების თვისების გაუმჯობესების საკითხებით.

გაზ. „ტრუდ“ სწერს:

„როგორც შრომის ნაყოფიერების აწევისადმი, ისე თვისების საკითხებისადმი საჭიროა ფაბრიკა-ქარხნების ფართე მასების თვითმოქმედების გაზრდა. საწარმოო თათბირები, რომელნიც ღრმად შეიჭრენ საქარხნო ცხოვრებაში, მიუხედავად ამისა, დღემდე მთავარ ყურადღებას აქცევდნენ რაოდენობის საკითხებს, ქვედა საწარმოო უჯრედების თითქმის მთელი მუშაობა მიმართული იყო იქეთკენ, რომ სხვადასხვა გვარი გ უმჯობესებათა გზით გამოეშვათ ნაწარმოების მეტი ერთეული, თვისების საკითხი იდგა მეორე რიგში. საერთოდ შეუძლებელია იმ ფაქტის უარყოფა, რომ სანრდო სისტემის ფართედ გამოყენებამ რამდენიმედ ხელი შეუწყო ინტერესების შესუსტებას თვისებისადმი და თუ ასე შეიძლება ითქვას, „რიცხვობრივი პსიქოლოგიის“ შექმნას წარმოებებში. ანუ, აქვე უნდა აღინიშნოს, დიდად უშველიდა ჭელს ტეხნიკური მმართველობის მეხვილი დეფექტები და სამეურნეო ორგანოების საერთო დაუდგენლობა ნაწარმოების თვისების საკითხებში.

საწარმოო თათბირების და კომისიების ყურადღების მიქცევა ნაწარმოების თვისების პრობლემისადმი, ამ საკითხის პრაქტიკული განხილვა ფართე მასსების მიერ წარმოებებში, ეშეს გარეშეა, შექმნის განსაზღვრულ პსიქოლოგიურ პირობებს და წარმოებათა ხელმძღვანელებს აიძულებს მეტი ფხიანობა გამოიჩინონ ამ დარგში.

ჩვენ, რა თქმა უნდა, სავსებით გვესმის ის ობიექტური პირობები, რომელიც გავლენას ახდენს პროდუქციის თვისებაზე (მოწყობილობის, ნედლეულის, მასალის მდგომარეობა და სხ.), მაგრამ ეშეს გარეშეა, რომ თვით მუშების დაინტერესებას აქვს არა უკანასკნელი მნიშვნელობა. და პროფკავშირების ფართე განმარტებითი მუშაობა, ქვედა ეკონომიურ მუშაობის წარმართვა პროდუქციის თვისებისადმი მეტი ყურადღების მისაქცევად საერთო ღონისძიებათა შორის შესასრულებს არა მცირე როლს“.

საერთოდ პროფკავშირებს მრავალი საშუალება გააჩნიათ მიიღონ აქტიური მონაწილეობა მიმდინარე კამპანიაში პროდუქციის თვისების გასაუმჯობესებლად. მათ აქ ბევრი რამის გაკეთება შეუძლიათ. და კიდეც უნდა გააკეთონ. დღეს ეს პროფკავშირების ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა.

ᲕᲠᲝᲞᲐ

სასოფლო-სამეურნეო კრედიტი

1. სასოფლო-სამეურნეო კრედიტის მნიშვნელობა

სოფლის საწარმოო ძალთა განსაკუთრებულად საჭიროა ნივთიერი საშუალებანი. ეს საშუალებანი ულარიბეს გლეხებს არ მოეპოვებათ. ამიტომ მათ არ შეუძლიანთ საესებით გამოიყენონ ის მიწა, რომელიც მათ [illegible] ობენ. ამიტომ გლეხისათვის ამიერ-კავკასიაში უფრო ხელსაყრელია, რომ თავისი მიწა დაამუშაოს სხვადასხვა ძვირფას კულტურის გასაშენებლად. გლეხს გაცილებით მეტს სარგებლობას მისცემს მებამბეობა, მეთამბაქოობა, ჩაის კულტურა, ვენახი და სხვა, ვიდრე სიმინდისა ან ადგილობრივ ხორბლის მოყვანა.

ძვირფას კულტურათა განვითარებისათვის საჭირო ხელისშემწყობ პირობების შესაქმნელად საჭიროა კიდევ და კიდევ საშუალებანი.

გლეხი ისეთს კულტურას არ მოჰკიდებს ხელს, რომლის გასაღების საქმეც სათანადო სიმაღლეზე არ არის დაყენებული. თუ ის დროზე ვერ მოახერხებს თავისი წარმოების პროდუქტთა გასაღებას და თუ აღებულ ფულს ვერ გამოიყენებს თავისი მეურნეობის აუცილებელ საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად, ეს ბევრს ლაპარაკობენ კაპიტალიზმის სტაბილიზაციის შესახებ. [illegible] მართალია, ბურჟუაზიული ქვეყნები [illegible] ერთ-ერთ ეკონომიურ მოძრაობის [illegible] მდგომარეობაში იმყოფებიან. [illegible] ეს ძველ ქვეყანას, ისე როგორც [illegible] ომის დასრულების პირველ [illegible] ში, კარზე აღარ უკაკუნებს რევ[illegible] ციის საშიშროება.

[illegible] ეს საერთაშორისო კაპიტ[illegible] ოდნავადაც ხელს არ უშლის, [illegible] სწორედ ასეთ პირობებში იხელ[illegible] დრო და მთელი თავისი სისას[illegible] ამამძრაოს სახელმწიფოს [illegible] ელი აპარატი მუშათა კლასის [illegible] ობის ძირშივე ჩასაკლავად და [illegible] ტერორის ქვეშ დასაყენებლათ.

პროცესი ეგრეთ წოდებულ გერ[illegible] ნების ჩეკასი, პროცესი სადულის, [illegible] ლანკლიკის, პროცესი [illegible] ბულგარეთის კომპარტიის ცეკასი, [illegible] პროცესი კომკავშირელ ენგელის, [illegible] პროცესი და პროცესი.

ბევრ შემთხვევაში მუშათა კლასის [illegible] ენის ქვეშ, ბურჟუაზია ვერ ბევ[illegible] ს კლანჭებში ჩავარდნილ [illegible] ბურჟოს სიცოცხლესთან ანგარიში [illegible] ესწოროს, მაგრამ ხშირათ არც [illegible] ათი საშუალების წინაშე იხევს ის. [illegible] სხვა რაღა უნდა ითქვას, როცა [illegible] ესტონეთიც კი იძდ[illegible] ად გადავხდდა, რომ რამდენიმე „[illegible]“ აძლევს წინ მუშათა კლასის [illegible] -განადგურებაში დასავლეთის [illegible] ტორებს. პროცესი „ას თუთ[illegible] ტის“, პროცესი „ასორმოცდა [illegible] ის“ და მხოლოდ ეხლახან პრო[illegible] „სამოცდა ჩვიდმეტის“.

ამნაირათ, ბურჟუაზია, რომელიც [illegible] ითქოს უნდა იჩენდეს მეტ მშვი[illegible] ობიანობას, რადგან რევოლიუცია [illegible] ს დღეს კარს აღარ აღგია, სწორეთ ეხლა უშვებს ხმარებაში თავის ეშვებს მუშათა კლასის წინააღმდეგ და მთელი მისი სასამართლოს აპარატი რევოლიუციურ მოძრაობის ჩასაქრობათა მიმართული.

მეორე მხრივ საბჭოთა კავშირში ხდება ნამდვილი სტაბილიზაცია. შეუზერებლივ ვიზრდებით ჩვენ ეკონომიურათ და ამასთან ერთად ემტკიცდებით პოლიტიკურათაც.

და, რაც უფრო წინ მივდივართ სამეურნეო და პოლიტიკურ ფრონტზე, რაც უფრო ძკვიდრი ნიადაგი ეყრება საბჭოთა სისტემას, მით უფრო ღმობიერია ის თავის შინაურ მტრების წინააღმდეგ.

რაც არ უნდა ილაპარაკოს ოქტომბრის რევოლიუციის პირველ დღეებით დამფრთხალ, ჩეკის გაგონებაზე ფერწასულ საერთაშორისო და შინაურ ბურჟუაზიამ ბოლშევიკურ საშინელებაზე, ფაქტი მაინც ფაქტად რჩება და ეს მდგომარეობა იმაში, რომ საბჭოთა ხელისუფლება არასოდეს არ მიმართავს ტერორს ტერორის გულისათვის, მისთვის უცხოა შურისძიების გრძნობა და ის არის ერთად ერთი ჰუმანიური, ადამიანის უფლებისა და სიცოცხლის პატივისცემი ხელისუფლება.

ამის საუკეთესო მაგალითია გუშინდელი განაჩენი, რომელიც უზენაეს სასამართლომ გამოუტანა ქართულ კონტრ-რევოლიუციურ პარტიტს. მაშინ, როდესაც კაპიტალისტურ ქვეყნებში ბურჟუაზიული სასამართლო არ ინდრობს არც მცირე და არც სრულ წლოვანს, არც ქალს და არც კაცს და ხშირათ ტყვეითა და სახრჩობელით უმასპინძლდება დამნაშავეთ. უბრალო პროკლამაციის გავრცელებისათვის, საბჭოთა სასამართლო სიცოცხლეს უნარჩუნებს იმ საქმის მეთაფერთ, რომელთა სამი წლის კონტრ-რევოლიუციონურ მოღვაწეობამ მოუტანა საქართველოს მშრომელ ხალხს სისხლიანი აგვისტოს დღეები. და არა თუ სიცოცხლეს ანარჩუნებს, ბევრ მათგანს სრულ თავისუფლებას და სწორუფლოვან მოქალაქეობასაც ანიჭებს.

ჩვენ დაუცდით რამდენად გაამართლებენ იმ დაპირებას, რომელსაც ადგილი ჰქონდა პროცესის მსვლელობაში სხვა და სხვა პარტიის წარმომადგენელთა მხრივ. ქართველი მშრომელი ხალხი საქმით გასინჯავს რამდენათ გულწრფელი, საქმიანათვის სასარგებლო იქნება მათი თანამშრომლობა კულტურულ და ეკონომიურ ფრონტზე. მაგრამ ის ამავე დროს ერთი წუთითაც არ მოადუნებს იმ სიფხიზლეს და წინდახედულობას, რომელიც ახასიათებდა მას ქართულ კონტრ-რევოლიუციასთან ბრძოლაში.

ჩვენ ვიცით, რომ ბევრი თავზე ხელაღებული ავანტიურისტი, დღესაც არ იშლის საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ჩხირკედელაობას, ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, რომ შინაური მტრის დღევანდელი ტკბილი კილო, მხოლოდ ჩვენი სიძლიერით აიხსნება.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ

ᲛᲣᲨᲙᲝᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

თბილისის წარმოებათა ყველა დარგის მუშკორები მხურვალე სალამს უძღვნიან ძვირფას სტუმრებს, რომლებიც გვეწვიენ, რომ გაიგონ სიმართლე ჩვენ შესახებ.

ბევრი სიტყვის თავისუფლება, რომლის შესახებაც ისე ბევრსა ლაპარაკობენ ბურჟუაზიულ პრესაში, ჩვენსა უკვე განხორციელებულია. ამაში თქვენ დაგარწმუნებთ „მუშათა ცხოვრების“ ფურცლები.

ჩვენ ასარგებლობთ შემთხვევით, რომ თქვენი საშუალებით სალამი მივუძღვნათ გერმანიის მუშებს, რომელთაც ჩვენსავით უკვე დაიწყეს მუშაობა კაბლის გაზეთებზე.

მიიღეთ ჩვენი გულითადი სალამი, ძვირფასო ამხანაგებო!

თბილისის მუშკორების ბიურო.

ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲩᲐᲛᲝᲓᲘᲡ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲪᲘᲐ

Einen brüderlichen Gruss den Vertretern der Deutschen Arbeiter!

Die Gewerkschaftszentrale Georgiens—die Vertreterin von 150.000 Arbeitern und Angestellten—entbietet ihren herzlichsten Gruss den Vertretern der deutschen Arbeiter und dem ganzen Proletariat Deutschlands.

Mit grosser Freude wurde die Nachricht von Eurer Ankunft von den georgischen Arbeitern empfangen.

Trotz aller Hindernisse und Schwierigkeiten seid Ihr in die Sowjet-Union gekommen, um das Leben der Sowjet-Union selbst zu studieren.

Eure Ankunft giebt uns die Gewissheit, dass Ihr euch selbst, als Vertreter der Arbeiterklasse, davon überzeugen werdet, welchen Preis alle Lügen über Sowjet-Georgien haben, die in den kapitalistischen Ländern sorgfältig wiederholt werden.

Ihr werdet sehen, dass hier in Sowjet-Georgien die Staatsmacht sich in den Händen der Arbeiter und Bauern befindet, die ihr Land selbst regieren.

Ihr werdet sehen, was die Arbeiter und Werktätigen Georgiens erreicht haben während der kurzen Zeit des Bestehens der Sowjetmacht in Georgien.

Ihr werdet aber auch sehen, dass uns noch vieles fehlt, dass wir noch vieles nicht erreichen können und dass vieles unsere Arbeit stört.

Wir haben unser möglichstes getan, um den Mitgliedern der Delegation richtige Information über alles, was die Delegation interessieren könnte, zukommen zu lassen.

Wir sind dessen gewiss, dass Ihr alle Eure Eindrücke den Werktätigen Europas und vor allem den Werktätigen Deutschlands mitteilen werdet.

Wir fürchten die Wahrheit nicht, denn wir arbeiten, soweit unsere Kräfte reichen, für die Sache des Weltproletariats.

Wir sind auch dessen sicher, dass Eure Ankunft uns dazu verhelfen wird, ein Bündnis zwischen der Arbeiterklasse Deutschlands und iener der Sowjet-Union zustande zu bringen.

Die gegenseitige Bekanntschaft der Werktätigen einzelner Länder ist das Mittel, die Einheitsfront gegen den Weltkapitalismus aufzurichten.

Es lebe die Arbeiterklasse Deutschlands und ihr Kampf um die Macht!

Es lebe die Einheitsfront der Arbeiter in der ganzen Welt und die Einheit der Gewerkschaftsbewegung!

«DIE GEWERKSCHAFTSZENTRALE GEORGIENS».

ᲒᲣᲚᲬᲠᲤᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲫᲛᲣᲠᲘ ᲡᲐᲚᲐᲛᲘ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲡ

საქართველოს პროფესიონალურ კავშირთა საბჭო, რომელშიაც გაერთიანებულია ას ათასზე მეტი მუშა-მოსამსახურე, გულწრფელ სალამს უძღვნის გერმანიის მუშების წარმომადგენლებს და მათი სახით გერმანიის მუშათა კლასს.

საქართველოს მუშები დიდი აღფრთოვანებით შეეგებნენ თქვენი აქ ჩამოსვლის ცნობას.

ძვირფასო თქვენ გადალახეთ ყოველგვარი სიძნელე და მიუხედავათ ყოველგვარი დაბრკოლებისა მაინც შესძელით საბჭოთა კავშირში ჩამოსვლა, რომ თქვენი თვალით დაგენახათ, დარწმუნებულიყავით და გაგეგოთ ყოველივე საბჭოთა კავშირის შესახებ.

ჩვენ გულღიათ და აღტაცებით ვეგებებით თქვენს ჩამოსვლას და დარწმუნებული ვართ, რომ თქვენ, როგორც მუშათა კლასის წარმომადგენლები, დაინახავთ და დარწმუნდებით, თუ რა ღირებულებას წარმოადგენენ კაპიტალისტურ ქვეყნებში გავრცელებული ჭორები საბჭოთა საქართველოს შესახებ.

ნახავთ აქ, რომ საბჭოთა საქართველოში ძალაუფლება უპყრია საქართველოს მუშებსა და გლეხებს, რომლებიც განაგებენ და მართვენ თავიანთ ქვეყანას.

თქვენ ნახავთ, თუ რას მიაღწია საქართველოში მშრომელმა ხალხმა ცოტა ხანში, როდესაც ძალაუფლების სადავე ჩაიგდო ხელში.

თქვენ ნახავთ აგრეთვე, რომ ჩვენ ბევრი რამ გვაკლია, ბევრი გასაჭირი და დაბრკოლება უშლის ხელს ჩვენს ნაყოფიერ მუშაობას.

ჩვენ ყოველგვარ დახმარებას გაგიწევთ, რომ სწორი და უტყუარი ინფორმაცია მიიღოთ ყოველივე იმ საკითხებზე, რომლებითაც დაინტერესებული არიან დელეგაციის წევრები.

დარწმუნებული ვართ, რომ აქ ნახულ სრულსა და სწორ ამბებს ფართოდ გავავრცელებთ დასავლეთ ევროპისა და პირველყოვლისა გერმანიის მუშებს შორის.

ჩვენ არ გვეშინიან სიმართლის, ვინაიდან დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენ ვაკეთებთ მსოფლიო პროლეტარიატის საქმეს და თუ ყოველივე და ყველაფერი ვერ გაგვიკეთებია, ეს იმიტომ, რომ მარტო ჩვენი ძალა ამ დიდი საქმისათვის არ კმარა.

დარწმუნებული ვართ, რომ თქვენი ჩამოსვლა ხელს შეუწყობს და მჭიდრო კავშირს განამტკიცებს გერმანიისა და საბჭოთა კავშირის, და შათ შორის საბჭოთა საქართველოს, მუშათა კლასს შორის.

მწამს, რომ ცალკე სახელმწიფოების მუშათა კლასის დაახლოვება და გაცნობა აახლოვებს მუშათა კლასის მთლიანი ფრონტის შექმნას მსოფლიო კაპიტალიზმის წინააღმდეგ.

გაუმარჯოს გერმანიის მუშათა კლასს და მის ბრძოლას ძალაუფლების ხელში ჩასაგდებად.

გაუმარჯოს მსოფლიო მუშათა კლასის მთლიან ფრონტს და პროფესიონალურ კავშირების მთლიანობას.

საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმი

Gruss an die Deutsche Arbeiter-Delegation.

Das Tifliser Komitee der Kommunistischen Partei Georgiens bringt seine besten Grüsse der Deutschen Arbeiter-Delegation dar, die heute in Tiflis ankommt, um sich mit der Lage unseres kleinen Sowjetstaates vertraut zu machen.

Von den Feinden unserer gemeinsamen proletarischen Sache werden von diesem kleinen Lande—Sowjet-Georgien—die verschiedensten Lügen und Legenden verbreitet.

Wir sind glücklich, hier in der Roten Hauptstadt Sovjet-Georgiens die Vertreter der grossen Arbeiterklasse Deutschlands zu begrüssen. Hier könnt Ihr der Wahrheit ins Gesicht schauen Ihr werdet euch überzeugen können, dass das Tifliser Proletariat und alle Werktätigen Sowjet-Georgiens trotz aller Hindernisse vorwärts kommen.

Ihr werdet die volle Wahrheit unseren Brüdern im Auslande erzählen. Dadurch werdet Ihr uns helfen und uns den Weg zum Sozialismus leichter machen.

Indem das Tifliser Komitee die Begegnung der georgischen Arbeiter mit den deutschen Proletariern freundlichst begrüsst, will es die Hoffnung aussprechen, dass diese Tatsache der Proletariereinheit in der ganzen Welt dienen wird und zu einem Siege der Arbeiter über die Bourgeoisie, zu einem Siege des Sozialismus in der ganzen Welt verhilft.

Es lebe die brüderliche Solidarität der Arbeiter in der ganzen Welt!

Es lebe die Kampfeinheitsfront gegen die Weltbourgeoisie!

Es lebe die Deutsche Arbeiter-Delegation.

T. K. DER KOMMUNISTISCHEN PARTEI GEORGIENS.

საქართველოს კ. პ. თბილისის კომიტეტის მისალმება

საქ. კომპარტიის თბილისის კომიტეტი მხურვალე სალამს მიუძღვნის გერმანიის მუშათა დელეგაციას, რომელიც დღეს ეწვევა თბილისს, რომ ადგილობრივ გაეცნოს ჩვენი პატარა საბჭოთა ქვეყნის მდგომარეობას.

ამ ჩვენი პატარა ქვეყნის—საბჭოთა საქართველოს შესახებ ყოველგვარი ყალბი ცნობანი ვრცელდებიან და იქმნებიან მთელი ლეგენდები პროლეტარულ საქმის საერთო მტრების მიერ.

ჩვენ ბედნიერი ვართ, რომ გერმანიის დიდი მუშათა კლასის წარმომადგენლებს ვხედავთ საქართველოს წითელ დედა-ქალაქ თბილისში, სადაც თქვენი საკუთარი თვალითა და დაკვირვებით იდგილათ გაიგებთ ნამდვილ სიმართლეს. თუ როგორ თბილისის პროლეტარიატი და საბჭოთა საქართველოს მშრომელნი მიუხედავად მრავალ დაბრკოლებათა შეუჩერებლივ მიდიან წინ, და ამ სიმართლის გადაცემით ჩვენი საზღვარ-გარეთელ ძმებისადმი თქვენ კიდევ უფრო მოუმართავთ ხელს ჩვენს წარმატებას და გ

საერთაშორისო დიპლომატია

(„ზაკროსტ“-ს ცნობები)

საბჭოთა კავშირი და უცხოეთი

დამოკიდებულება იაპონიასთან

ტოკიო, 2 აგვისტო. გაზეთი „ჩოო“ ხაზს უსვამს საბჭოთა მთავრობის მიერ იაპონიის ელჩის ტანაკას მეგობრულად მიღებას და სწერს, რომ იაპონიის მთავრობა ვერ ბედავს გამოაქვეყნოს ცნობა საბჭოთა კავშირის და იაპონიის ასეთი მეგობრული ურთიერთობის შესახებ, რადგან არ სურს ამით გამოიწვიოს იქვე ინგლისის და ამერიკის მხრივ.

ურაგვაი და საბჭოთა კავშირი

ნიუ-იორკი, 2 აგვისტო. სამხრეთ-ამერიკის გაზეთები იუწყებიან, რომ ურაგვაის გარეშე საქმეთა მინისტრმა ერთ-ერთ დეპუტატის შეკითხვაზე დეპუტატთა პალატაში გააკეთა მოხსენება ურაგვაის და საბჭოთა კავშირის ურთიერთობის შესახებ.

მინისტრმა განაცხადა, რომ ჯერ კიდევ 1921 წელს ურაგვაის ელჩი ბერლინში კრასინთან ერთად იხილავდა საბჭოთა კავშირთან სავაჭრო ელშეკრულების შესაძლებლობის საკითხს. ასე, მაგალითად 3000 ტონი ბარგით და საქონელით დატვირთულ გემს აუკრძალეს ნავთსადგურში შესვლა, რის გამოც გემი იძულებული გახდა დატვირთულიყო ნავთსადგურს გარეთ. აკრძალული იქნა, აგრეთვე, ალექსანდრიიდან ტვირთის გატანა.

ჩინეთის ამბები

„ქმარა დაცინვა“

პეკინი, 2 აგვისტო. ჩინეთის მთელი პრესა ილაშქრებს შანხაიში მომხდარ ამბების გამოსარკვევად უცხოელთა ახალი მისიების გაგზავნის წინააღმდეგ. გაზეთები აცხადებენ, რომ მთელი ჩინეთის ხალხი წინააღმდეგია ამ გამოკვლევების, რომლებიც ფაქტიურად უარყოფენ წინა და დიპლომატიურ კომიტეტის მიერ მიხდენილ ინგლისისათვის არა სასურველ გამოკვლევებს.

ჩინეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ გაუგზავნა ინსტრუქციები ჩინეთის წარმომადგენლებს უცხოეთში, რომ მას არ მიაჩნია საჭიროდ ახალ საგამომძიებლო კომისიის დანიშვნა, ვინაიდან შანხაის ამბები გამოკვლეულ იქნა, რის პასუხისმგებლობაც იკისრეს დიპლომატიურ კორპუსის წარმომადგენლებმა. საგარეო საქმეთა სამინისტრო მნიშვნელოვან და აუცილებელ საქმედ სთვლის დაუყოვნებლივ მოლაპარაკების დაწყებას უთანასწორო ხელშეკრულებათა გასაუქმებლათ.

ფინ-იუი-სიანის დეპეშა

პეკინი, 2 აგვისტო. დეპეშაში ჩინეთის საზოგადოებრივ ორგანიზაციების სახელზე ფინ-იუი-სიანი აცხადებს, რომ ნაციონალური მოძრაობა მომართული უნდა იქნეს მხოლოთ და მხოლოთ ინგლისის წინააღმდეგ, ვინაიდან მარტო იგია დამნაშავე შანხაისა, ხანკოუსა და კანტონში მოხდარ სისხლისღვრაში. დეპეშაში ფინ-იუი-სიანი გამოსთქვამს სურვილს, რათა სხვა სახელმწიფოთა ქვეშევრდომთ აღმოეჩინოს სრული დახმარება.

ჩან-ძო-ლინის გენერლების თვითთნეგოგა

პეკინი, 2 აგვისტო. ქალაქ ტიან-ძინსა და ცზიან-ტაოში მყოფ ჩან-ძო-ლინის ჯარების უფროსებმა დახურეს სტუდენტთა ორგანიზაციები და ამ ქალაქების გაერთიანებული სამოქალაქო კომიტეტები.

კანტონის მთავრობის წინააღმდეგ

პეკინი, 2 აგვისტო. ინდოეთიდან ჰონკონგში გაგზავნა ინდოელ ჯარისკაცების რამდენიმე ახალი რაზმი.

იაპონურ გაზეთების ცნობით, ახლო ხანში მოსალოდნელია შეტაკება კანტონსა და ჰონკონგს შორის. იაპონიის საგენტო ამის შესახებ იუწყება: „ინგლისის საზოგადოებრივი აზრი მოითხოვს გადამწყვეტ ზომების მიღებას კანტონის მთავრობის წინააღმდეგ“. გაზეთი ამტკიცებს რომ „შეტაკება ინგლისისა და კანტონის მთავრობის ჯარებს შორის წარმოადგენს მხოლოთ და მხოლოთ დროის საკითხს“.

„მორნინგ პოსტ“-ი იმუქრება

ლონდონი, 2 აგვისტო. უკიდურეს კონსერვატორთა ორგანო „მორნინგ პოსტ“-ი, ეხება რა ჩინეთში შექმნილ მდგომარეობას, სწერს:

„ფუქეა იმედი, რომ შექმნილ მდგომარეობას გამოაკეთებს ექსტერიტორიალობის საკითხის მოწესრიგება და სისულელე იქნებოდა ამ საკითხის განსახილველათ პეკინში კონფერენციის მოწვევა. საქიროა არა იურიდიული დისკუსიები და შეურიგებელ მტრის მიმართ უნაყოფო დათმობებზე წასვლა, არამედ რეალური ზომების მიღება მოსკოვის წინააღმდეგ, რომელიც ხელმძღვანელობს ჩინეთის მოძრაობას, და, აგრეთვე, ჩინეთის ქალაქებში წარმოებულ ბოიკოტის ინიციატორთა წინააღმდეგ. ინგლისი ჯერ ისე არ დაუძლურებულა, რომ მტრებს ვერ გრძნობინოს თავისი სიმძლავრე. მსგავსი პოლიტიკა უნდა გატარდეს დასავლეთ სახელმწიფოებთან და იაპონიასთან შეთანხმებით, რომლის ინტერესებიც ჩინეთში იგივეა, რაც ინგლისის“.

გაფიცვა ფართოვდება

პეკინი, 3 აგვისტო. საგაფიცვო მოძრაობა კანტონიდან ვრცელდება სხვა პუნქტებზედაც, კერძოთ მაკაოშიც. საზღვაო მიმოსვლა კანტონსა და მაკაოს შორის შესწყდა.

საგაფიცვო მოძრაობა მოედო სამ ხრეთ-აღმოსავლეთის ნავთსადგურებსაც. დაიწყო მღელვარებანი ნავთსადგურ ამოიში. ინგლისისა და ამერიკის სამხედრო გემები მიეშურებიან ამ ნავთსადგურისაკენ.

საბჭოთა გემი კანტონში

კანტონი, 2 აგვისტო. მოვიდა ნავთის პროდუქტებით დატვირთული საბჭოთა გემი „სიმფეროპოლი“. გემი არ გაჩერებულა ჰონკონგში, პირდაპირ კანტონში მივიდა. ამ უკანასკნელ ორი კვირის განმავლობაში „სიმფეროპოლი“ მეორე საბჭოთა გემია, რომელიც ვლადიოსტოკიდან მივიდა კანტონში.

ინგლისის მუშების გამარჯვების შემდეგ

მრეწველები უძმაყოფილო არიან

ლონდონი. 2 აგვისტო. კონსერვატიული გაზეთები შეშფოთებული არიან მთავრობის გადაწყვეტილებით სამთო მრეწველობისათვის სუბსიდიების მიცემის შესახებ.

„მორნინგ პოსტ“-ი სწერს: „ტრედიუნიონებმა გამონახეს საშუალება, თუ როგორ აიძულონ მთავრობა დასთანხმდეს მათთვის სასურველ პირობებზე. დღეს მათ მიაღწიეს დათმობას სამთო მრეწველობის დარგში, ხვალ კი მიიღებენ დათმობას მრეწველობის სხვა დარგებშიც, როგორიცაა—რკინისგზის, ლითონის ჩამომსხმელი და გემთა საალმშენებლო“.

„დეილი ტელეგრაფი“ აღნიშნავს, რომ მთავრობა იძულებული იყო წასულიყო დათმობაზე, იმიტომ, რომ ერთის მხრივ მაღაროს მეპატრონეებმა კელზე დანა მიაბჯინეს, ხოლო მეორეს მხრით სამთომადნო მუშებმა ტყვიისმრფქვეველებით შემოარტყეს აღუა როგორც მთავრობას, ისე ინგლისის საზოგადოებას.

ლიბერალური პრესა შეთანხმებას სთვლის კრიზისის დროებით გადადებათ.

„მანჩესტერ გარდიენი“-ს კორესპონდენტი, რომელიც კარგათაა გაცნობილი მაღაროს მეპატრონეთა წრეების სულისკვეთებას, ამბობს: „მაღაროს მეპატრონეები მეტად უკმაყოფილო არიან იმ მეთოდებით, რომლითაც მთავრობა აწარმოებდა მოლაპარაკებას და იმით, რომ ის დასთანხმდება მუშების წინადადებებზე“.

მრეწველთა წრეებში, ამავე გაზეთის ცნობებით, დიდი შიშით ელოდებიან მთავრობის დათმობისგან მოსალოდნელ შედეგებს, რომლებიც გამოირკვევიან შემდეგ გაზაფხულისათვის, ვინაიდან თუ სახელმწიფოს სუბსიდია ძვირათ დაუჯდა, მაშინ მთავრობა იძულებული გახდება მიიღოს უკიდურესად მოულოდნელი ზომები (როგორც სჩანს, **ლაპარაკია სამთო მრეწველობის ნაციონალიზაციაზე**). განსაკუთრებით შეშინებული არიან მრეწველები იმით, რომ ყოველ მუშას მომავალში ექნება იმედი, სხვა კავშირების მხრივ იმგვარივე დახმარების აღმოჩენისა, როგორიც აღმოუჩინეს სამთომადნო მუშების ფედერაციამ.

ახალი მთავრობა იაპონიაში

კატო

იაპონიის პრემიერი

ტოკიო, 2 აგვისტო. ყოფილმა პრემიერმა ვიკონტ კატომ მიიღო პრინც-რეგენტისაგან წინადადება შეადგინოს ახალი მთავრობა.

იაპონიის ახალი მთავრობის შემადგენლობა.

ტოკიო, 2 აგვისტო. შედგენილია იაპონიის ახალი კაბინეტი შემდეგი შემადგენლობით: **პრემიერი—კატო, გარეშე საქმეთა მინისტრი—შიდეხარა**, შინაგან საქმეთა მინისტრი—**რუკერო ვაკაცუკი**, სამხედრო მინისტრი—**გენერალი უმაკი**, საზღვაო საქმეთა მინისტრი—**ადმირალი ტაკარაბე**, ფინანსთა მინისტრი—**ხამაგაკი**, იუსტიციის მინისტრი—**დოქტორი ეგი**, გზათა მინისტრი—**ადამი**, ვაჭრობის მინისტრი—**სეიჯი ხაომი**, მიწათ-მოქმედების მინისტრი—**ბაკუონ კატალოკა**, განათლების მინისტრი—**დოქტორი ოკადა**.

ნაციონალ-დემოკრატ ლევანდ ჯაფარიძის წერილი

ქარიზი. 21. ივლისი. „ახალი საქართველოს“ რედაქციამ გამოაქვეყნა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ცეკას ყოფილი წევრის ლევან ჯაფარიძის წერილი, თბილისში წარმოებულ პარატეტული კომიტეტის პროცესთან დაკავშირებით.

ამ წერილში ჯაფარიძე აცხადებს: „ესლა ყველასთვის ნათელია, რომ **აგვისტოს აჯანყება უბედურება და მ უდევნელი პოლიტიკური დანაშაული იყო ჩვენი ხალხის წინაშე“**. ჯაფარიძე მიმართავს საბჭოთა საქართველოს მთავრობას თხოვნით—ნებადართოს წარსდგეს უზენაეს სასამართლოს წინაშე ბრალდებულ ... **—მე მთელ ჩემ ძალ-ღონეს ... რავდი საქართველოში საკ... ძალა-უფლების დამხობას. ... დების ჩვენმა მეთოდმა კატასტ... ფამდე მიიყვანა საქართველოს ... ერი და უბედურება დ... თავს ქართველ ხალხს. ჩემი ... მოღვაწეობის ობიექტიური შე... ბა მაიძულებს ვალიარო ჩადე... შეცდომა და

საქართველოს უზენაეს სასამართლოს განაჩენი პარტიულ კონტრ-რევოლიუციის მესაფეხ

3 აგვისტოს სხდომა

ხანგრძლივი თათბირის შემდეგ, რომელიც გასტანა ერთ დღე-ღამეზე მეტი, უზენაესს სასამართლომ გამოიტანა შემდეგი განაჩენი:

ს. ს. ს. რ. სახელით, უზენაესმა სასამართლომ თავისი სამსჯავრო სხდომაზე 1925 წ. 14 ივლისიდან 2—3 მარიამობისთვემდე, შემდეგი შემადგენლობით:

თავმჯდომარე ამხ. გ. ა. ვაშაძე და სახალხო მსაჯულ: ამხ. ამხ. ი. თ. სტურუა, ი. ა. ცინცაძე,

მოისმინა რა საქმე ბრალდებისა გამო ბრალდებულებისა: 1) კ. ე. **ანდრონიკაშვილის**, 49 წ., ყოფ. თავადი, უმაღლესი განათლებით, ს.-დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1902 წლიდან; 2) დ. ე. **ონიაშვილის**, 41 წ., გლეხი, უმაღლესი განათლებით, ს.-დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1904 წ.; 3) **დ. ე. ჯინორიას**, 37 წლის, გლეხი, უმაღლესი განათლებით, ს.-დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1904 წ.; 4) **გ. დ. ცინცაბაძის**, 46 წლის, მუშა, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1899 წ. 5) **მ. ი. ქარცივაძის**, 43 წ. ყოფ. აზნაური, უმაღლესი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1904 წ. 6) **გ. მ. ბელთაძის**, 25 წ. გლეხი, სტუდენტი ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1916 წლიდან; 7) **მ. ო. კაჭიანის**, 47 წლის, ყოფ. აზნაური, პროფესიით მუშა, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1900 წ. 8) **კ. მ. ბიანანშვილის**, 55 წ. ყოფ. აზნაური, პროფესიით მუშა, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1896 წ. 9) **მ. მ. ნაკაშიძის**, 28 წ. ყოფ. თავადი, საშუალო განათლებით, ყოფ. ოფიცერი, უპარტიო. 10) **ი. ს. ფანშაშვილის**, 29 წ. გლეხი, საშუალო განათლებით, უპარტიო, 11) **გ. ნ. ანჯაფარიძის**, 37 წ. ყოფ. აზნაური, უმაღლესი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1905 წ., 12) **კ. ნ. ბამბალაძის**, 41 წ. გლეხი, საშუალო განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1905 წ., 13) **ი. ს. შენგელიას**, 38 წ., მუშა, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1905 წ. 14) **ა. მ. კალანდარაშვილის**, 24 წ. ყოფ. სასულ. წოდ., სტუდენტი, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1919 წ. 15) **შ. დ. იოსელიანის**, 40 წ. ყოფ. აზნაური, უ. აღ. განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1905 წ. 16) **ს. პ. ლაშხიას**, 32 წ. გლეხი, საშუალო განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1912 წ. 17) **ე. ბ. ლაკარიას**, 30 წლის, გლეხი, საშუალო განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1915 წ. 18) **ა. ბ. ძაძამიას**, 34 წ. მუშა, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1906 წ., 19) **ა. ა. ფიჩხაიას**, 46 წლის, ყოფილი აზნაური, უმაღლესი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი, 1902 წლიდან. 20) **ა. ფ. ფანცულაიას**, 30 წლის, გლეხი, უმაღლესი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი, 1912 წ. 21) **პ. ი. ხუციძის**, 24 წ., გლეხი, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1917 წ. 22) **ლ. უ. ივანაშვილის**, 42 წ., გლეხი, დაბალი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1904 წ. 23) **ი. უ. ჯავახიშვილის**, 37 წ., ყოფ. აზნაური, უმაღლესი განათლებით, ეროვ. დემოკრატიული პარტიის წევრი 1917 წ. 24) **მ. ნ. იშხნელის**, 37 წ. ყ. აზნაური, უმაღლესი განათლებით, ნაც. დ. პარტ. წევრი, 1917 წ. 25) **ს. ს. ხოფერიას**, 28 წ. ყოფ. აზნაური, სტუდენტი, ნაც. დემოკრ. პარტიის წევრი 1914 წ., 26) **ზ. მ. კალანდარაშვილის**, 27 წ. ყოფ. საასულიერო წოდების, საშუალო განათლებით, ნაც. დემოკრ. პარტიის წევრი 1914 წ., 27) **ბ. გ. პირველის**, 22 წ. ყოფ. სასულიერო წოდების, ნაც. დემ. პარტიის წევრი 1917. წ. 28) **ვ. დ. ნაცვლიშვილის**, 57 წლის ყოფ. აზნაური, საშუალო განათლებით, ყოფ. პოლკოვნიკი, უპარტიო; 29) **ი. დ. ავალიშვილის**, 48 წ., ყოფ. თავადი, საშუალო განათლებით, უპარტიო; 30) **ვ. ა. ბერიძის**, 33 წ. ყოფ. აზნაური, საშუალო განათლებით, ყოფ. ოფიცერი, უპარტიო; 31) **მ. ა. თავაძეთავაძის**, 28 წ., ყოფ. სას. წოდების, სტუდენტი, ნაც.-დემოკ. პარტიის წევრი 1917 წ.; 32) **გ. ტ. გიორგაძის**, 44 წ., ყოფ. სას. წოდების, უმაღლესი განათლებით, ს. დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1912 წ.—1920 წლამდი, შემდეგ „სხიველი"; 33) **ნ. ბ. იმნაიშვილის**, 35 წ., გლეხი, უმაღლესი განათლებით, ს.-დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1903 წ.—1920 წლამდი, შემდეგ „სხიველი"; 34) **კ. ი. ნინიძის**, 44 წ., გლეხი, უმაღლესი განათლებით, ს.-დ. მ. პ. (მენშევიკების) წევრი 1904 წ.—1920 წლამდი, შემდეგ „სხიველი", 35) **გ. ს. ლორთქიფანიძ

კარიტეტული კონტრრევოლიუციის გასამართლება

მეთოდრმეტე დღე

(29 ივლისი)

დილის სხდომა

საზოგადოებრივი გრალმდებელის ამხ. ს. ქავთარაძის სიტყვა

(დასასრული *)

როდის მოხდა საქართველოს ოკუპაცია

არის რაიმე შედარება იმ ოკუპაციის შორის, რომელსაც ადგილი ჰქონდა საქართველოს მენშევიკურ პარტიის დროს და ამ ფაქტის შორის, რომელსაც მენშევიკები ეძახიან ოკუპაციას, როდესაც აქ შემოვიდა საბჭოთა ხელისუფლება რევოლიუციონურ ჯარებში?

არავითარი მზგავსება, არც პოლიტიკურად, არც ეკონომიურად, არც ისტორიულად. მე არ შეუდგები იმის დახასიათებას, რაც ვთქვი, იმის განმეორებას, თუ რანაირად მოხდა, რითი იყო გამსჭვალული საოკუპაციო ჯარები ჯერ გერმანიის, მერე ინგლისის და როგორი აზრით იყო გამსჭვალული ის რევოლიუციონური წითელი ჯარი, რომელიც შემოვიდა საქართველოში?

მე მაკვირვებს ერთი რამ. მენშევიკების დროს ადგილი ჰქონდა საზიზღარ იმპერიალისტურ საოკუპაციო რეჟიმს—ეხლა კი ისინი ივიწყებენ თავის წარსულს და ლაღადებენ, რომ აქ ბოლშევიკების ოკუპაცია არის. მე ვლაპარაკობ, რომ აქ არავითარი ოკუპაცია არ არის, იმიტომ, რომ ჯარების შემოსვლა იყო დამყარებული ხალხის სურვილზე, ვერავინ ვერ დაამტკიცებს იმას, რომ ის აჯანყებები, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა საქართველოს სხვადასხვა კუთხეებში და უფრო სწორედ რომ ვსთქვა, მის სრულ სივრცეზე, რომ ეს აჯანყებები არ გამოსთქვამდენ სურვილს მშრომელი მასებისას. ვერავინ ვერ იტყვის, რომ მათ სურდათ მენშევიკური მთავრობა, რომ მათ არ სურდათ შეერთება რუსეთის მუშურ-გლეხურ მასებთან. ეს ყველასათვის აშკარა იყო და არის.

მე აღვნიშნე მხოლოდ ერთი მიზეზი, ეკონომიური მიზეზი ამ აჯანყების, მაგრამ იყო მეორე მიზეზიც, არა მარტო შინაური ეკონომიური მიზეზი, არამედ პოლიტიკური მიზეზი. ეს ის ფაქტია, რომ საქართველოს მუშა და გლეხის მასები სავსებით ჩამოშორებული შეიქნენ რევოლიუციონურ რუსეთზე. ეს მეორე მიზეზი აუცილებლად მოქმედებდა მაშინ.

როდესაც ჯარების შემოსვლა არის დაურდნობილი ხალხის სურვილზე, მაშინ მას სრულებით ეკარგება ოკუპაციის ხასიათი. აი ოკუპაცია იყო მაშინ, როდესაც ინგლისის ჯარები ხალხს უკითხავად შემოდიოდენ აქ, ქართველ მუშას და გლეხს არა ერთხელ უთქვამთ აჯანყებით, რომ ისინი გერმანიის და ინგლისის ჯარების შემოსვლას ეწინააღმდეგებოდნენ.

თუ მშრომელი მასის სურვილს არ ეწინააღმდეგება რევოლიუციონური ჯარის შემოსვლა, მაშინ ოკუპაციის მხოლოდ გარეგანი მხარე გვრჩება. რომ ყოფილიყო რუსეთის სხვა ძალაუფლების, თუ გნებავთ, მაგალითად, სოციალ-დემოკრატიულ ძალაუფლების შემოსვლა საქართველოში, ეს უეჭველად ოკუპაციონური იქნებოდა, სიტყვის იმ მნიშვნელობით, რომელიც სავსებით ახასიათებს ოკუპაციას. ამ შემთხვევაში უეჭველად იქნებოდა იმპერიალისტური შემოსვლის ნიშნები და ამას ღაღადებენ თვით ის მასალები, რომელიც მაგიდაზე არის.

აქ ერთი მენშევიკთაგანი ამბობს: ჩვენთვის სულ ერთია სოც.-დემოკრატიული მთავრობა იქნება თუ კადეტური ეს იქნებოდა სახრჩობელა ჩვენთვის, როგორც პატარა ერისათვის. განურჩევლად პოლიტიკურ მიმართულებისა, ისინი ერთნაირ გეზს იღებენ პატარა ერების მიმართ, ეს იქნებოდა პატარა ერების ჩაკვლა, ეს იქნებოდა პატარა ერების გაცამტვერებაო.

ამას ამბობს ერთ-ერთი ბრალდებული ონიაშვილი, აპასვე იმეორებს გრიგოლ ლორთქიფანიძე. რუსეთის სოც.-დემოკრატიული მთავრობა გვაცილოს ბედმა, იგი იქნება ისეთივე, როგორც კადეტური და მონარქისტულია.

აი როცა მე ვთქვი, აქ რომ შემოსულიყო სხვანაირი მთავრობის შეიარაღებული ძალა, თუ გინდა თვით მენშევიკური, მენშევიკები მაინც დაიფასებდენ ამას ისე, როგორც იმპერიალისტურ შემოსვლას.

რა არის იმპერიალისტური ოკუპაცია? ეს არის ის, როცა ხალხის ინტერესების წინააღმდეგ ადება იმპერიალისტური ექსპლუატაცია. ის სწოვს ხალხს ყოველნაირ სიმდიდრეს და ასეთი მაგალითი, რომ არ არის ახლა, ამას ყველა დაამტკიცებს. პირიქით დიდ დახმარებას უწევს საბჭოთა რუსეთი საქართველოს როგორც ეკონომიურ, ისე შინაურ კოოპერატიულ და სხვა საგნებში. უამრავ ფულს იძლევა ის საქართველოს საკეთილდღეოდ.

რა აზრი აქვს ყველა ამას. საქართველოს ოკუპაცია და მისი დამორჩილება, თუ მისი აყვავება. ვერავინ ვერ დაამტკიცებს, რომ, როცა რუსეთის მთავრობა იძლევა ცამეტ მილიონს საქართველოში ელექტროსადგურის ასაშენებლად, ეს არის ოკუპაციის ნიშანი. ვერავინ ვერ იტყვის, რომ, რუსეთი იძლევა ფულს ტუბაინში ძლიერი სადგურის ასაშენებლად, ეს არის ოკუპაციის მაგალითი.

საკავშირო მთავრობა ყოველნაირ ღონეს ხმარობს, რომ დაგვეხმაროს, როგორც ავეჯეულობით, ისე ფულით. და დამმტკიცოს ვინმე, რომ ამ მოქმედებას აქვს რაიმე საერთო ოკუპაციასთან. რასაკვირველია, არავითარი. ეს საქმე გაკეთდა ხალხის სურვილების მიხედვით. გეტყვით გადაჭრით, რომ ამ საქმეს, რომელიც აქ ჩაიდნენს სხვადასხვა პარტიებმა, დიდათ გასწიეს დრო იმისა, რომ აქ დაწესებულიყო შეიარაღებული მილიცია და საკუთარი ძალით გავმკლავებოდით, პასუხი გაგვეცა და შიში არ გვქონოდა არც შინაური და არც გარეული მტრისა.

რა გვაჩვენა „ომმა“. არავითარი გადამწყვეტი ბრძოლა არ ყოფილა. ცოტაოდენი გამოკლების გარდა, რომელსაც აწარმოებდა ინტელიგენცია, თავად-აზნაურობა და შეიძლება გლეხობის ერთი ნაწილი. ჩვენ ვიცით რა მოხდა ფრონტზე. ჯარები მოიხსნა, რას ნიშნავს ეს? ჯარი, რომელიც მორბის ფრონტიდან, გაურბის მტერს, არ იცავს თავის მთავრობას; რას ნიშნავს ეს?

ეს ნიშნავს, რომ არავითარი სურვილი, არავითარი ნდობა, არავითარი ენერგია ბრძოლის არა აქვს მას. და ეს აიხსნება იმით, რომ მოწინააღმდეგეში ის მტერს არ ხედავს, მტერს, რომელიც მოდის მის მოსაკლავად. ასე გადაწყდა ეს საკითხი იმ ჯარისკაცებისაგან, რომელნიც მაშინ დაპირდაპირებული იყვნენ საბჭოთა ჯარების წინააღმდეგ.

საღამოს სხდომა

თავჯდომარე: უზენაეს სასამართლოს სხდომას გახსნილად ეაცხადებ. გაძლდება მხარეების კამათი, სიტყვა თქვენია, ამბ. საზოგადოებრივი ბრალმდებელო.

ქავთარაძე: დილას ჩემი სიტყვა შეეხეო იმ საკითხზე, როგორც ეხებოდა მარიამობისთვეში მომხდარ ამბების სოციალურ ხასიათს, სახლდობრ გამოსარკვევად დავსვი საკითხი, თუ რამდენათ ხალხური იყო ეს მოძრაობა. ეხლა მინდა განვაგრძო ბაასი ამის შესახებ.

პირველ ყოვლისა ავიღოთ ჩვენ ასეთი ნიშნები: მთელი აღმოსავლეთ საქართველო არავითარ მონაწილეობას ამ მოძრაობაში არ იღებს. ეს ვიცით ჩვენ, როგორც მოწმეებმა ამ ამბების. ამას არ უარყოფენ არც ამ აჯანყების მომწყობნი. დასავლეთ საქართველოშიაც მთელი მაზრები: ლეჩხუმის, რაჭის და ქალაქები: ბათომი, ფოთი, ქუთაისი, თბილისი, აღმოსავლეთ საქართველოში ოსეთი, აჭარა, აფხაზეთი მთელი მათი რაიონებით მოძრაობაში არ ჩარეულან.

აი, ამ გარეგან ნიშნებს რომ დავეყრდნოთ, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ეს მოძრაობა არ ყოფილა ქართველი ხალხის მოძრაობა. მე არ მჭირდება ამის საკუთარი მტკიცება, მე მოვიყვან ბრალდებულების ჩვენებას. უმთავრესი ბრალდებულის ჩვენება მე უკვე მოვიყვანე ამის დასამტკიცებლად, რომელიც ამბობს, რომ ხალხმა გვიღალატა, ხალხმა მხარი არ დაგვჭირა. სხვებიც ამასვე ადასტურებენ. მაგრამ მე მინდა შეეჩერდე უმთავრესად პასუხის მგებელ ბრალდებულებზე, რომლებიც იღებდენ ამ მოძოობაში არა მხოლოდ ფიზიკურს, არამედ იდეურ მონაწილეობას.

ვინ აჯანყდა და რატომ აჯანყდა?

ერთ-ერთი ბრალდებულთაგანი ამბობს: ხალხმა ჩვენს წინააღმდეგ გამოსთქვა თავისი აზრი, ამით სასტიკად განსაჯა მან ჩვენი ბრძოლა. მართალია პლებისციტი არ ყოფილა, მაგრამ ფაქტიურად ძალთა განწყობილება ისეთი იყო, რომ ჩვენ განვიცადეთ დამარცხებაო. ხალხი არ გამოეხმაურა ჩვენს ძახილს, როდესაც მან მოუწოდებდით ხელისუფლების ხელში ჩასაგდებათ. ამის მაგიერ გამოგვეხმაურა ჩვენ ის, ვინც უმცაყოფილო იყო.

ბრძოლა, სუბიექტიურად დაწყებული, გადაიქცა ობიექტიურად თავისივე წინააღმდეგ. აი ეს ჩვენება ეკუთვნის ერთ პასუხისმგებელ პირს პარტიისას, გიზო ანჯაფარიძეს.

აქ ამ ციტატით სრული სიმარტივით და სისრულით არის აღნიშნული ის, რის დამტკიცებაც მე განვიხრახე სასამართლოს წინაშე. აქ არის ნათქვამი, რომ ხალხმა არ დაგვიჭირა მხარეო და ჩვენს მოწოდებას გამოეხმაურენ მხოლოდ ისინი, ვინც რევოლიუციით უკმაყოფილნი იყვენ. ესე იგი ისინი, ვინც წინააღმდეგნი იყვნენ რევოლიუციის, ე. ი. კონტრ-რევოლიუციონური ელემენტები და ბრძოლა დაწყებული ხალხის ინტერესებისათვის გადაიქცა ბრძოლათ ხალხის ინტერესების წინააღმდეგ.

ეს მართალია, ეს სრულ ჭეშმარიტებას წარმოადგენს. საბჭოთა ხელისუფლება კლასიური დიქტატურაა და ის უეჭველად ჭქნის ამ ნაირად უკმაყოფილო ელემენტებს თავის წინააღმდეგ. ეს ასეც უნდა იყოს, ვინაიდან საზოგადოება შესდგება არა მარტო პროლეტარიატისაგან.

აქ არის წმინდა ექსპლოატატორების ელემენტი, ეს არის წვრილ ბურჟუაზიული ელემენტი, რომელიც ამ მთავარ კლასიურ ჯგუფს გარშემოხვეული და ასე ვსთქვათ მისით სარგებლობს და საზრდოობს. „გარდა ამისა ჩვენში ბევრია თავად-აზნაურული ელემენტი, რომელიც დიდათ დაზარალებული გამოვიდა აქედან. თავის თავად ცხადია, რომ პატარა სახელმწიფოში ყველა ეს ჩამოყალიბდა არსებულ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ, ე. ი. შრომელთა ხელისუფლების წინააღმდეგ და ყველა ეს აპოზიციებული ელემენტი, თავად-აზნაურობა, ბურჟუაზია, ვაჭრები და სხვა ესენი ყოველთვის იმის ცდაში და მოლოდინში უნდა ყოფილიყვენ, რომ მოხერხებულ დროს ამდგარიყვენ საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ და, თუ შესაძლებელი იქნებოდა, სასიკვდილო ლახვარი ჩაეცათ მისთვის. ასეთი დრო დადგა აგვისტოში და მთელი ეს ელემენტები დაწყებული თავად-აზნაურობიდან და გათავებული წვრილ ვაჭრებით და სამღვდელოებით, მთელი ეს ელემენტი ადგა ძალაუფლების წინააღმდეგ.

მე მგონია, პირდაპირ საგანგებოთ იყო გამოგონილი ზოგიერთი ლოზუნგები, რომ ყველა სხვადასხვა ძალა, ელემენტი, რომელიც შეჯგუფებული იყვენ, თავს იყრიდენ აჯანყების გარშემო, ყველა ეს ელემენტი დაეკმაყოფილებიათ. სხვანაირად არ შემიძლია ავხსნა ასეთი ლოზუნგი: „ვუმარჯოს ქრისტიანებს“. ეს სპეციალური ლოზუნგი იმისათვის, რომ სამღვდელოება ჩაეთრიათ ამ ბრძოლაში.

მე მგონია ეს ლოზუნგიც რომ არ ყოფილიყო გადასარული, სამღვდელოება იმდენათ იყო შეშფოთებული არსებული ხელისუფლებით, რომ ის ულოზუნგოთაც მიეხმარებოდა აჯანყებას. ამიტომ ამ ელემენტებმა შექმნეს ერთგვარი სანახაობა, მასიური ხალხისნაირი მოძრაობა. მე არ უარვყოფ, რომ ამ აჯანყებაში მონაწილეობას იღებდა გლეხების ერთი ნაწილიც და ეს სრულიად ადგილი ასახსნელია. რამდენათ საქართველოში შესაძლებელი იყო, მათ დაურიგდათ მემამულეებისაგან ჩამორთმეული მიწა, მაგრამ ადგილობრივი ხელისუფლების მხრიგ აქა-იქ იყვენ შევიწროვებული. ასე რომ შესაძლებელია ამ ფაქტმა თავისი როლი ითამაშა იმით, რომ გამოეყვანა გლეხკაცობის ნაწილი, რომელიც მიემხრო, ასე ვთქვათ, აჯანყებას.

მაგრამ მე ვამტკიცებ, რომ ამ მოძრაობას არ ახასიათებს ეს. ეს არის უეჭველად შემთხვევითი ელემენტი, ვინაიდან როგორც აგხსენით ეს ჩვენ წარსულ ბაზაში, ქართველ გლეხკაცობას კარგი არაფერი არ ახსოვს მენშევიკურ მთავრობისაგან, ისე როგორც აგრარულ საკითხში, აგრეთვე სხვა საკითხებში.

ჩვენ ღრმა რწმენით, თუ იყო უკმაყოფილება გლეხკაცობაში, ეს უკმაყოფილება იყო დაბადებული ადგილობრივ ძალა-უფლების წარმომადგენლების უხეში და ხშირად უდიერი მოპყრობით. სწორედ ამით უნდა ყოფილიყო გამოწვეული.

მაგრამ ამ მოძრაობას ახასიათებს უმთავრესად ელემენტი თავად-აზნაურობის, სამღვდელოების, ვაჭრების, მწარმოებლების, ოფიცრების და სხვა ასეთის მონაწილეობა, აი უმთავრესი მასა, რომელიც გამოვიდა ხეთისუფლების წინააღმდეგ. მათ მოდევდა რამოდენიმე ნაწილი გლეხკაცობის, უკმაყოფილო, ხშირად მოტყუებული შესაძლებელია, მაგრამ მე ვლაპარაკობ, რომ ეს სრულებით არ ახასიათებს მთელ ამ მოვლენას.

აქ საქმეში გაფანტულია სხვადასხვა საბუთები, რომ ამ აჯანყების დროს ხშირად იყო ძარცვა-გლეჯა, მაგრამ დამახასიათებელია ის მოვლენა, რომ ძველი მესაკუთრეები შედიან თავის სახლებში და იძახიან: „აქედან ვეღარ გაგვდევნით, ეს ეხლა ჩვენიაო“. რაც შეეხება რევოლიუციონურობას, ამ აჯანყებაში ცოტა ადგილი ჰქონდა მას. პირდაპირ პაგრომულ ხასიათს ღებულობენ ეს გამოსვლები. რით აიხსნება მაგალითად ის, რასაც ადგილი ჰქონდა სენაკში, რომ გამოსვლების დროს ლენინის ბიუსტი დალეწეს, დალეწეს მარქსის ბიუსტი, მაგრამ აქვე დალეწეს რუსთველის ბიუსტიც.

მართალია, შეგნებული მუშები როგორც მაგალითად ბრალდებული შენგელაია, რომელსაც მე ვუჯერი, ამბობს, რომ ის აჩერებდა ასეთ მოქმედებიდან ხალხს, ასევე სჩადიოდენ ზოგიერთი სხვები, მაგრამ ეს არ სპობს იმ ხასიათს, რომელსაც მე ხაზს ვუსვამ.

რა საშუალებით იბრძოდა პარიტეტული კომიტეტი

მე დამტკიცებულად მიმაჩნია ის ბრალდებები, როგორიც არის ექსი და ტერორი.

მე იმაზე არ გავჩერდები. მე მოვიყვან მხოლოდ ცალკე მაგალითებს. აი მაგალითად. ბრალდებული მუშა კახიანი. ვინ არის კახიანი: ეს არის მუშა, მე არ შემდის იქვი მის პატიოსნებაში და მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეს პატიოსანი მუშა მთელი თავისი სულითა და გულით იყო მინდობილი თავის პარტიაზე. ამ პარტიის კარნახი იყო მისთვის წმინდათა წმინდა. მას სჯეროდა და შეიძლება ახლაც სჯერა, რომ მისი პარტია მიილტვის მიზნებისაკენ, სადაც უნდა მოხდეს პროლეტარიატის განთავისუფლება.

მაგრამ შეეძლო განა მუშა კახიანს გადაეწყვიტა სერიოზული, კარდინალური საკითხი, რომელიც პარტიის პოლიტიკურ ხასიათს შეეხება? მე ვამბობ, რომ ეს მას არასოდეს არ შეეძლო. მე წარმოუდგენლად მიმაჩნია, რომ ასეთი დიდი საკითხი კახიანმა თავისი ნებით გადაწყვიტოს. მუშა კახიანი თავისი ჩვენებაში ამბობს: „გამოსვლების დროს ჩვენ უარს არ ვიტყვით ბანდიტების გამოყენებაზედაო“. ასეთი ფრაზის თქმა კახიანს არ შეეძლო. ეს ჭქონდა მას უეჭველად გაგონილი უფროსი ამხანაგებისაგან, რომ გამოსვლების დროს ჩვენ შეგვიძლია დავეყრდნოთ ბანდას, მიუხედავად ამისა, თუ რანაირი ხასიათის არის ეს ბანდა. ამიტომ არის, რომ მუშა კახიანს ბანდების გამოყენება აჯანყების დროს დასაშვებლად მიაჩნია.

ავიღოთ მეორე მაგალითი. მუშა ძაძამია. ის აწყობს ექვს მატარებლებზე თავდასხმას. მე დარწმუნებით შემიძლია ვთქვა, რომ არასდროს ის ძველი მენშევიკი, პარტიის წევრი, მუშა, რომელიც თავის კლასიურ მორალს ატარებს თავის არსებაში, პასაჟერების გაძარცვას, მათი ჯიბეების გადმოტრიალებას, მათი საკუთრების, მათი ფულის ხელში ჩაგდებას ვერასო დეს ვერ გადასწყვეტს. აქ იყო დავალება უეჭველად ან პარტიის ან პარიტეტულ კომიტეტის. ამის შემდეგ შეეძლო ძაძამიას შეექმნა თავის მსგავსი მუშებისაგან ჯგუფი, წასულიყო სამარცხვინო, მაგრამ თავგანწირულ საქმეზე.

აქ ორივე მუშა კახიანიც და ძაძამიაც მოქმედებენ პარტიის განსაკუთრებულ დირექტივებით. მათ აქვთ სერიოზული საქმე, რომელსაც შეეძლია დაღუპოს რეპუტაცია იმ პარტიის, რომელსაც ისინი ეკუთვნიან, ამიტომ ასე დიდს საკითხს ვერც ერთი თავისით ვერ გადაწყვეტენ და ეს ჩემთვის საეჭვებით დამტკიცებულია. ამაზე ამტკიცებენ ის ფაქტებიც, რომელიც თვენ გადაგიშალა სახელმწიფო ბრალმდებელმა. ჩემთვის საკმარისია ეს ორი მაგალითი, ორი ძველი მუშა აცხადებს სასამართლოს წინაშე, რომ ეს ჩვენთ გადაწყვიტეთ, მაგრამ ეს ჩვენთვის წარმოუდგენელია.

აწარმოებდა თუ არა პარიტეტული კომიტეტი ტერორს? ვთქვათ ეს საკითხი გამოურკვეველია, დამტკიცებული არ არის. მაგრამ მე დამტკიცებულად მიმაჩნია, რომ სოც.-დემოკრატიულმა პარტიამ მოკლა გიორგაძე, ნაც.-დემოკრატიულმა პარტიამ მოკლა მისბიშვილი და მესამე ის, რომ ეს ორივე მკვლელობა სხვადასხვა პარტიის დავალებით, სხვადასხვა მოკლა ქის, შეასრულა ერთმა კაცმა—კოლეგიშვილმა.

აქ სრულებით უბრალო მათემატიკური და ლოგიკური ანგარიში არის საჭირო, რომ 2 პარტიამ შემაგალ პარიტეტულ კომიტეტში, განიხრახა დაესაჯა 2, მათი აზრით, მოღალატე წევრი, და ამას ანდობენ ერთდროიმად კაცს. თავის თავად ცხადია, აქედან არის ერთი ლოგიკური დასკვნა, რომ პარიტეტული კომიტეტი იღებდა მონაწილეობას ამ ტერორისტულ აქტში. მე სრულებით არ მინდა იმის თქმა, რომ ვინმე აქ მჯდომი პერსონალურად, ან კოტე ანდრონიკაშვილი, ან ჯავახიშვილი, ან ქარცივაძე, რომელიც ბრალდები იღებდა მონაწილეობას ამ ფაქტში. შესაძლებელია მათ არც იცოდენ. მე ისიც მჯერა ვთქვა, რომ არ იცოდენ. მოხდება ხოლმე ამნაირად, რომ პარიტეტულ კომიტეტთან დაახლოვებული რომელიმე პარტიის წარმომადგენელი არ არის ჩახედული ყველა იმ საქმეებში, რაც მის ირგვლივ ხდება.

თავის თავად ცხადია პერსონალურად არ ვსვამ საკითხ', რომ იმ ორგანიზაციამ, რომელსაც ეწოდება სახელად პარიტეტული კომიტეტი, დაისვა მიზნათ და მეთოდათ ისეთი ბრძოლა, როგორიც არის ექსპროპრიაცია, ბანდა და ტეროორი. მე ვსვამ საკითხს მხოლოდ იმის შესახებ, რომ საზოგადოთ მენშევიკური პარტიის პოლიტიკა გადახლართულია იმპერიალისტურ პოლიტიკასთან, დაამდენათ ეს შესაძლებელი იყო, რამდენათ ამ პოლიტიკას გავლენა ჭქონდა საქართველოს ტერიტორიაზე, იმდენათ უკავშირებს მას და აქ სრული თანხმობა და ჰარმონია იყო.

ამის შესახებ მე მოვიყვან მრავალ ფაქტს. აქ ამ მასალებში, რომელიც ჩართულია საქმეში და აგრეთვე ჩვენებიდან წითელი ზოლით არის გატარებული ერთი აზრი.

„აჯანყების მოსაწყობად უნდა გამოვიყენოთ შინაური და გარეშე გართულებანი საბჭოთა ხელისუფლების მდგომარეობაში“. Надо использоват благоприятныя условия.

აი ასეთი კარნახი არის საზღვარგარეთიდან ადგილობრივ მომუშავეებისადმი და დირექტივები ასეთი აზრით არის გამსჭვალული. გამოყენება ისეთი პირობების, როდესაც საბჭოთა მთავრობა ჩავარდება ისეთ მდგომარეობაში, რომ მას როგორც შიგნით, ისე გარეთ დაუბირისპირდება ბერის ძალა.

მე ვამბობ, რომ ეს გაგრძელებაა იმ პოლიტიკის, რომლის შესახებ აქ მე ვილაპარაკე, რომ ეს არის თავის თავად სრულიად იმპერიალისტური პოლიტიკა.

აი წარმოიდგინეთ თქვენ რომელიმე იმპერიალისტური სახელმწიფო დასავლეთ ევროპაში. ის იქნება იმპერიალისტური, იმიტომ, რომ სხვა სახელმწიფო ევროპაში არ არსებობს, ის უცხადებს რუსეთს ომს, იქნება ეს პოლონეთი, საფრანგეთის კარნახით თუ სხვა სახელმწიფო—სულ ერთია აქ იწყება საომარი სამზადისი. ცხოვრება გამოდის კალაპოტიდან. იწყება შეხლა-შემოხლა ძალთა და ეს ნიადაგი იძლევა საშუალებას კონტრ-რევოლიუციამ დაიწყოს მოძრაობა. როდესაც შინაური კონტრ-რევოლიუცია და გარეგანი ძალა მიადგება რუსეთს დასახჩობამ, მენშევიკები იძლევიან დირექტივებს: „აი, ისარგებლეთ ამ მომენტით და მაშინ ჩაეცით ხანჯალი საბჭოთა მთავრობას ზურგშიო“.

უბრალოდ რომ ვსთქვათ, ეს არის ფაქტიკა, რომელიც აღიარებულია იმპერიალისტურ პოლიტიკათ, რომელიც აშენებულია კონტრ-რევოლიუციის და ევროპის რეაქციის პოლიტიკაზე. ვსთქვათ გაიმარჯვა რეაქციონურმა ძალამ. შემდეგ რა მოელის აქედან საქართველოს? რასაკვირველია, არა ის „დემოკრატიული“ რესპუბლიკა, რომლის შესახებ ლაპარაკობენ მენშევიკები.

იყო თუ არა ინტერვენციის მსადება

ერთ-ერთ საბრალმდებლო მუხლში წამოყენებული არის მუხლი ინტერვენციის შესახებ. ბრალდებულები სცდილობენ, რომ ეს თავიდან აიცილონ, რომ არავითარი ინტერვენცია, არავითარი პოლიტიკა და სამზადისი ინტერვენციის მოსაწყობათ არ გვქონდაო.

ბაგრამ ეს არ არის დასაჯერებელი იმიტომ, რომ ჩვენ გავიხსენეთ ფაქტი მენშევიკური მთავრობის და მენშევიკური პარტიის წარსულიდან და მივედით იმ დასკვნამდე, რომ, როცა მენშევიკური პარტია მთავრობას წარმოადგენდა, მაშინ ისინი აწყვედენ იმპერიალისტებს საქართველოში და ორჯერ მისცეს ოკუპანტებს მათი რეჟიმის განმტკიცების უფლება.

ერთად ერთი მიზეზი, რომლითაც ხსნიდენ ამ გარემოებას, მდგომარეობდა შიშში ბოლშევიკების წინააღმდეგ. და თუ მაშინ, როცა მენშევიკური პარტია წარმოადგენდა მთავრობას, როცა მის ხელში იყო იარაღი, ყოველნაირი საშუალება, თუ მაშინ ბოლშევიკების წინააღმდეგ ისინი ეხვეწებოდენ მუდამ ჟამს თავისი ნოტებით როგორც ინგლისს, ისე საფრანგეთის მთავრობებს, ელოდენ მაოგან დახმარებას იარაღით, დახმარებას მატერიალურს, ეს თუ იყო მაშინ, შეუძლებელი რა არის, რომ, როდესაც ისინი დამარცხებული შეიქნენ და სცდილობენ ძალა-უფლების აღდგენას, მიემართოთ დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოებისათვის და ეთხოვათ მათთვის დახმარება მატერიალური, დახმარება იარაღით, დახმარება ფულით თქვენ გემახსოვრებათ ის წერილები, თუ ერთი წერილი, რომელიც მოთავსებული იყო „თავისუფალ საქართველოში“, სადაც ამკარად და სრულიად მკაფიოდ იყო ნათქვამი, რომ „თქვენ, დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტური სახელმწიფოებო, თუ მთავრობებო—მე ეს ბანდა მოვიყვანო სწორათ, ეს ციტატა,—თუ გზებავთ ბაქოს ნავთი, იცოდეთ, რომ გზა ბაქოს ნავთისკენ საქართველოზე არის და საქართველოს დიდი მნიშვნელობა აქვს ყველასათვის, „ვინც კი ბაქოს გაუწვდის ხელსო. სულ ერთია ვინც იქნება, საფრანგეთი, ამერიკა, ინგლისი, სათათრეთი, სულ ერთია, ვისაც ნავთი უნდა, ვისაც ნავთის სუნი უცი-ტენებს ცხვირში და სიამოვნებას გვრის, მან უნდა იცოდეს, რომ გზა საქართველოდან არის“.

მე თქვენ მოგახსენებთ, რომ ასეთი ცინიკური ფრაზა არც იმპერიალისტურ პრესაში წამიკითხავს, არის აქ რაიმე არა თუ სოციალისტის, პროლეტარიატის, არამედ უბრალო დემოკრატიული პრინციპის? რასაკვირველია, სრულებით არაფერი, ეს არის ნამდვილი იმპერიალიზმი. რასაკვირველია არა იმ მასშტაბით, როგორც საზოგადოთ წარმოსადგენია, მაგრამ პატარა ქვეყნებისათვის საკმარისი იმპერიალიზმი. საქართველო უნდა გადადაქცეს შარა გზათ დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტებისათვის, ნავთის გზათ. რასატეტთან დაახლოვებული რომელიმე პარტიის წარმომადგენელი არ არის ჩახედული ყველა იმ საქმეებში, რაც მის ირგვლივ ხდება.

თავის თავად ცხადია პერსონალურად არ ვსვამ საკითხ', რომ იმ ორგანიზაციამ, რომელსაც ეწოდება სახელად პარიტეტული კომიტეტი, დაისვა მიზნათ და მეთოდათ ისეთი ბრძოლა, როგორიც არის ექსპროპრიაცია, ბანდა და ტეროორი. მე ვსვამ საკითხს მხოლოდ იმის შესახებ, რომ საზოგადოთ მენშევიკური პარტიის პოლიტიკა გადახლართულია იმპერიალისტურ პოლიტიკასთან, დაამდენათ ეს შესაძლებელი იყო, რამდენათ ამ პოლიტიკას გავლენა ჭქონდა საქართველოს ტერიტორიაზე, იმდენათ უკავშირებს მას და აქ სრული თანხმობა და ჰარმონია იყო.

ამის შესახებ მე მოვიყვან მრავალ ფაქტს. აქ ამ მასალებში, რომელიც ჩართულია საქმეში და აგრეთვე ჩვენებიდან წითელი ზოლით არის გატარებული ერთი აზრი.

„აჯანყების მოსაწყობად უნდა გამოვიყენოთ შინაური და გარეშე გართულებანი საბჭოთა ხელისუფლების მდგომარეობაში“. Надо использоват благоприятныя условия.

აი ასეთი კარნახი არის საზღვარგარეთიდან ადგილობრივ მომუშავეებისადმი და დირექტივები ასეთი აზრით არის გამსჭვალული. გამოყენება ისეთი პირობების, როდესაც საბჭოთა მთავრობა ჩავარდება ისეთ მდგომარეობაში, რომ მას როგორც შიგნით, ისე გარეთ დაუბირისპირდება ბერის ძალა.

მე ვამბობ, რომ ეს გაგრძელებაა იმ პოლიტიკის, რომლის შესახებ აქ მე ვილაპარაკე, რომ ეს არის თავის თავად სრულიად იმპერიალისტური პოლიტიკა.

აი წარმოიდგინეთ თქვენ რომელიმე იმპერიალისტური სახელმწიფო დასავლეთ ევროპაში. ის იქნება იმპერიალისტური, იმიტომ, რომ სხვა სახელმწიფო ევროპაში არ არსებობს, ის უცხადებს რუსეთს ომს, იქნება ეს პოლონეთი, საფრანგეთის კარნახით თუ სხვა სახელმწიფო—სულ ერთია აქ იწყება საომარი სამზადისი. ცხოვრება გამოდის კალაპოტიდან. იწყება შეხლა-შემოხლა ძალთა და ეს ნიადაგი იძლევა საშუალებას კონტრ-რევოლიუციამ დაიწყოს მოძრაობა. როდესაც შინაური კონტრ-რევოლიუცია და გარეგანი ძალა მიადგება რუსეთს დასახჩობამ, მენშევიკები იძლევიან დირექტივებს: „აი, ისარგებლეთ ამ მომენტით და მაშინ ჩაეცით ხანჯალი საბჭოთა მთავრობას ზურგშიო“.

უბრალოდ რომ ვსთქვათ, ეს არის ფაქტიკა, რომელიც აღიარებულია იმპერიალისტურ პოლიტიკათ, რომელიც აშენებულია კონტრ-რევოლიუციის და ევროპის რეაქციის პოლიტიკაზე. ვსთქვათ გაიმარჯვა რეაქციონურმა ძალამ. შემდეგ რა მოელის აქედან საქართველოს? რასაკვირველია, არა ის „დემოკრატიული“ რესპუბლიკა, რომლის შესახებ ლაპარაკობენ მენშევიკები.

22 ივლისს, 21 წელს, „ტანი“, ოფიციოზი საფრანგეთის მთავრობისა, ამბობს: „ბოლოს-ალე ბრიანმა დღეს დილით მიიღო ოთხი წარმომადგენელი კავკასიის სახელმწიფოებისაო, რომელთა ტერიტორიები დღეს ბოლშევიკების ხელშიაო“. მთავრობები, რომლებიც ემიგრაციაში იმყოფებიან, შეურჩენიათ მჭიდრო კავშირი თავის ერებთან. ეს წარმოადგენელები იყვნენ: აგარონიანი—სომხეთის, თომჩიბაშვილი—აზერბაიჯანის, ავალიშვილი—საქართველოსი და ჩერმოვი—ჩრდილოკავკასიის. მაგრამ, სანამ ამ რესპუბლიკების წარმომადგენლები ბრიანთან ზვიდიდენ, თათბირი ჰქონდათ ტერეა-დელარუასთან. ამ დელეგაციის ვიზიტს აქ დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობა ჰქონდა, იმიტომ, რომ ისინი გამოცხადდნენ მოსალაპარაკებლად და ასთან ერთად მიაღწიეს მიზახს, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა ექნებოდა მათი ქვეყნებისათვის. დეკლარაცია ამ რესპუბლიკების შესახებ ხელმოწერილი იყო 10 ივლისს, პარიზში. მთელი საფრანგეთის პრესა ამის ირგვლივ ალაპარაკდა. და ყოველად შეუძლებელია, რომ ეს დოკუმენტი დავაყენოთ ეჭვის ქვეშ და აი ასეთ მოლაპარაკებას აწარმოებდნენ: მუსავატელები, მენშევიკები, ნაციონალ-დემოკრატები; ყველა ამ პარტიების წარმომადგენლებს მოლაპარაკება ჰქონდათ ბრიანთან ა ლუშერთან, რომ რამენაირად ეს მთავრობა დახმარებოდა მათ რესტავრაციის საქმეში.

ესთქვათ ჩხენკელის და სხვების მოლაპარაკება ლუშერთან და ბრიანთან დაგვირგვინდა მათ სასურველად. რა შედეგი მოყვება ამას საქართველოსათვის ადვილი წარმოსადგენია. ეს შედეგი იქნება ისრომელზედაც ჩვენ ვლაპარაკობთ, რომ საქართველო გადაიქცეოდა დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტების ჯალონათ. შეიქნენეოდა ისეთი მდგომარეობა საქართველოში, რომ, გორიც არის - ყველა კოლონიებში, რომელნიც საქართველოსთან შედარებენ საბჭოთა ხელისუფლებასთან - ერეკინ - ეგერი - ეგერი - არის - როგორც კულტურული მხრივ, ისე ხალხის რაოდენობის მხრივ, მაგრამ, რომელნიც თავს ვერ ასწევენ იმპერიალის

ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲕᲔᲚᲝᲢᲝᲜᲘ

ᲙᲝᲞᲔᲠᲜᲘᲙᲘᲡ ᲡᲘᲛᲦᲘᲪᲔ ᲓᲐ ᲐᲤᲐᲜᲘᲡ ᲡᲘᲛᲙᲐᲪᲠᲔ

„ᲩᲕᲔᲜ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲐᲠᲪ ᲒᲕᲣᲭᲠᲝᲑᲓᲘᲗ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲒᲓᲔᲑᲐᲖᲔ, ᲐᲠᲐᲛᲔᲓᲔ, ᲗᲣ ᲕᲘᲜᲘᲪᲝᲑᲐᲐ ᲘᲒᲘ ᲩᲐᲛᲝᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲝᲓᲐ, ᲒᲕᲘᲜᲓᲔᲛᲓᲔ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲐᲚᲔᲑᲐ. „ᲩᲐᲛᲝᲒᲓᲔᲑᲐ“ ᲓᲐ „ᲐᲚᲔᲑᲐ“ ᲙᲘ ᲔᲠᲗᲘ ᲓᲐ ᲘᲒᲘᲕᲔ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ, ᲛᲐᲒᲐᲚᲘᲗᲝᲓ, ᲕᲐᲨᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲛ ᲕᲐᲨᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲨᲘ ᲐᲚᲔᲑᲐ“...

(ᲡᲣᲠᲗ ᲓᲔᲓᲐᲠᲘᲜᲘᲡᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘᲓᲐᲜ)

ᲙᲝᲞᲔᲠᲜᲘᲙ, ᲨᲔᲜ ᲒᲔᲡᲛᲘᲡ, ᲙᲝᲞᲔᲠᲜᲘᲙ,
ᲠᲐ ᲔᲚᲘᲡ ᲐᲛ ᲒᲖᲘᲗ ᲨᲔᲜᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐᲡᲗ?!
ᲛᲗᲘᲡᲝᲤᲚᲘᲡ ᲔᲠᲗ ᲑᲜᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲩᲥᲠᲐᲕᲔᲜ ᲢᲚᲘᲜᲔᲑᲡ
ᲓᲐ ᲛᲝᲭᲧᲝᲕ ᲨᲔᲜ ᲛᲔᲠᲔ ᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲐᲡ,
ᲠᲝᲛ ᲬᲘᲡᲘᲐ ᲓᲐᲘᲠᲔᲓᲐ, ᲗᲣ ᲔᲠᲐ,
ᲛᲗᲘᲡᲝᲤᲚᲘᲡ ᲓᲘᲐᲓᲔᲛ ᲕᲮᲘᲓᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ?
ᲐᲦᲓᲒᲔᲜᲐ ᲙᲕᲚᲐᲕ ᲛᲘᲡᲘ ᲜᲣ ᲒᲯᲔᲠᲐ,
ᲕᲐᲨᲚᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲡ ᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐᲖᲔ ᲛᲘᲬᲧᲝᲑᲘᲡ,
ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ᲓᲦᲔᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲛᲫᲘᲠᲔᲑᲐ
„ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐ“-„ᲐᲦᲔᲑᲘᲡ“ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ
ᲡᲐᲥᲛᲔᲨᲘ ᲔᲚᲜ-ᲔᲚᲜᲐ ᲛᲝᲛᲫᲘᲠᲔᲑᲐ,
ᲡᲐᲛᲡᲯᲐᲕᲠᲝᲡ ᲐᲬᲘᲓᲔᲑᲐ ᲝᲗᲮᲔᲑᲡ...
„ᲨᲔᲛᲝᲨᲕᲘ“, ᲘᲗᲮᲔᲚ...—„ᲠᲐ ᲛᲝᲒᲐᲤᲘᲡ“?
—„ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐ“-„ᲐᲦᲔᲑᲘᲡ“ ᲡᲐᲒᲐᲜᲘ!“...
„ᲐᲦᲔᲑᲐ“, ᲒᲔᲮᲓᲐᲕᲘ, ᲠᲝᲛ ᲫᲐᲚᲡᲐ ᲰᲒᲐᲕᲡ,
„ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐ“ ᲣᲜᲓᲔᲑᲐ ᲜᲐᲒᲐᲜᲘ!...
ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲔᲡ ᲮᲛᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲔᲠᲗᲘᲐ:
ᲓᲐᲡᲪᲔᲡ ᲫᲘᲠᲘ, ᲐᲘᲦᲛ „ᲬᲐᲘᲦᲛ“.
ᲗᲣ ᲨᲔᲜᲖᲔ ᲒᲐᲛᲬᲧᲠᲐᲚᲘ ᲦᲛᲠᲗᲘᲐ
ᲘᲡᲘ, ᲠᲝᲛ ᲔᲡ ᲔᲘᲔᲠ ᲒᲐᲘᲒᲛ?!
ᲩᲘᲛᲗᲘᲡ ᲙᲘ ᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲐ ᲫᲜᲔᲚᲘᲐ:
ᲨᲔ ᲛᲘᲗᲕᲓᲔᲒ ᲤᲝᲗᲮᲘᲙᲣᲠ ᲙᲐᲜᲔᲑᲡᲐ!...
ᲐᲛᲐᲓ ᲓᲠᲝᲡ, ᲗᲐᲤᲐᲜᲒᲨᲘ ᲛᲔᲚᲘᲐ
ᲗᲣ ᲛᲝᲡᲘᲩᲜᲔᲡ, ᲔᲡ ᲤᲐᲥᲢᲘᲪ ᲛᲐᲚᲝᲜᲒᲡᲐ!..
ᲒᲘᲜ ᲩᲯᲘᲗᲮᲐᲗᲐ, ᲣᲜᲓᲝᲓᲐ, ᲗᲣ ᲐᲠᲐ
ᲡᲐᲭᲘᲗᲮᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲠᲪᲐ ᲛᲣᲜᲐᲒᲡᲐ?
ᲗᲣ ᲡᲣᲠᲗᲐ, ᲒᲐᲜᲘ ᲔᲘᲔᲠ ᲣᲐᲠᲐ
ᲓᲐ ᲗᲘᲗᲘ ᲔᲘᲠ ᲛᲘᲮᲓᲐ ᲑᲣᲜᲐᲒᲡᲐ?!.
ᲗᲣ ᲛᲨᲕᲐᲚᲐᲓ ᲛᲐᲡ ᲒᲐᲡᲯᲐ ᲣᲜᲓᲝᲓᲐ
„ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐ“-„ᲐᲦᲔᲑᲘᲡ“ ᲤᲝᲜᲔᲑᲘᲡ,
ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲒᲖᲐ ᲛᲘᲮᲕᲔᲓᲠᲘᲗ ᲣᲯᲧᲝᲑᲓᲐ
ᲓᲐ ᲐᲠᲐ ᲬᲕᲐᲚᲔᲑᲐ ᲒᲝᲜᲒᲘᲡ!..
ᲡᲐᲤᲣᲜᲒᲘᲡ, ᲐᲰᲐ, ᲠᲐ ᲑᲠᲚᲘᲐ.
ᲘᲥᲗᲝᲗ ᲒᲐᲫᲕᲡ ᲨᲔᲜ ᲒᲖᲐ,
ᲗᲣ ᲐᲥᲔᲗᲝᲗ,
ᲐᲛᲓᲔᲜᲘ ᲛᲐᲡ ᲙᲘ ᲐᲠ ᲡᲪᲐᲚᲐ:
ᲩᲡᲚᲔᲒᲐᲛ ᲤᲘᲤᲚᲘ... „ᲩᲰᲐᲧ“-Ო ᲓᲐ... ᲓᲐᲒᲙᲔᲢᲐᲕᲡ!...
ᲛᲘᲓᲘ ᲓᲐ ᲣᲛᲪᲙᲘᲪᲔ ᲨᲔᲜ ᲛᲔᲠᲔ:
„ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲐ“, „ᲩᲐᲕᲐᲠᲓᲐ“, ᲗᲣ ᲐᲠᲐ?
ᲣᲑᲔᲠᲔ, ᲒᲔᲜᲔᲑᲝᲗ, ᲣᲛᲦᲔᲠᲔ,
ᲗᲝᲠᲝᲛᲔ ᲡᲮᲕᲐ ᲛᲐᲡ ᲜᲣ ᲡᲛᲮᲝᲕ, ᲜᲣᲗᲣᲠᲐ!...
ᲠᲐᲓᲒᲐᲜᲐᲪ ᲮᲐᲤᲐᲜᲒᲘ ᲛᲙᲐᲪᲠᲘᲐ
„ᲩᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲚᲜᲐ“-„ᲐᲦᲔᲑᲘᲡ“ ᲡᲐᲒᲐᲜᲨᲘ,
ᲗᲣᲛᲪᲐ ᲤᲠᲔᲜᲩᲘ ᲛᲐᲡ ᲗᲐᲜᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲪᲘᲐ
ᲓᲐ ᲢᲧᲣᲘᲪ ᲐᲠᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲜᲐᲒᲐᲜᲨᲘ!...

ᲝᲜᲘᲡᲘᲛᲔ.

ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲗᲐ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲘᲡ ᲖᲠᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲛᲔ-6 ᲧᲠᲘᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲗᲐ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ ᲐᲠᲐᲩᲕᲔᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲡᲘᲡᲬᲠᲐᲤᲝᲗᲐᲜᲐᲪ ᲒᲐᲜᲘᲮᲘᲠᲔᲑᲓᲐ.

ᲝᲠᲝᲖᲣᲜᲒᲘ „ᲗᲕᲘᲗᲔᲣᲚ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲚᲗᲐ ᲔᲠᲗᲘ ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲘ“, ᲨᲔᲫᲚᲔᲑᲐ ᲗᲥᲕᲐ, ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲣᲙᲕᲔ ᲒᲐᲒᲐᲥᲕᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔ. ᲞᲘᲝᲜᲔᲠᲗᲐ ᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲫᲚᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲓᲐ ᲐᲮᲚᲘ ᲗᲐᲜᲮᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲜᲓᲔᲑᲐ ᲘᲧᲝ ᲔᲠᲘᲓᲔᲑᲝᲓᲐ; ᲑᲐᲜᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲣᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡᲐᲪᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲜᲓᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲣᲬᲔᲓᲔᲑᲓᲐ, ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲛᲮᲠᲘᲕ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐᲨᲘ ᲩᲐᲛᲓᲒᲠᲘᲚᲘ ᲘᲧᲝ ᲓᲐᲪᲕᲘᲚᲘ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲠᲐᲡᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲩᲐᲛᲝᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝ

ქარიფთა ცხოვრება

ააბარგმეს ... ტები აქედან

(ქ. ალმასკომის განათ. განყ. საყურადღებოდ)

კომუნალური ქეჩა № 133-ში (ყოფილი მირზოევის ავარაკი—ორთაჭალა) მოთავსებულია სკოლა-კომუნა, სასოფლო-სამეურნეო აგრანომიული დარგით. ეს სასწავლებელი გაიხსნა 1924 წელს განგ. განყოფილების მიერ, რომლის განზრახვა იყო ახალი კადრი მუშაკების მომზადება სასოფლო-მეურნეობისათვის. ამ სკოლაში ცხოვრობენ და სწავლობენ უპატრონო მოწაფეები (ბავშვები) აქვე სცხოვრობენ ისეთი ახანაგები, რომლებიც მუშაობენ სხვადასხვა ფაბრიკა-ქარხნებში. „სკოლა-კომუნაში“ მუშაობა და სწავლა მიმდინარეობს ნორმალურ კალაპოტში. მოწაფეებს მთელი შემადგენლობა ჩაბმულია სხვა წრეებში და ღებულობენ აქტიურ მონაწილეობას ცოდნის შეძენაში და სკოლის გაუმჯობესების საქმეში. არის ამ სკოლაში მოწაფეთა აღმასკომი, რომელიც ხელმძღვანელობს პედაგოგიურ საბჭოსთან ერთად სკოლისა და მოწაფეების წინსვლის საქმეს.

მოწაფეები დაუღალავად მუშაობენ და სწავლობენ აგრონომიულ მუშაობას. ყველაფერი კარგად იწარმოების და უფრო მეტი ნაყოფი იქნებოდა მათ მუშაობასა და მეცადინეობაში, რომ აქ ხელს არ უშლიდნენ ზოგიერთი „ეაკბატონები“, რომელნიც ფაბრიკა-ქარხნებში მუშაობენ, ჯამაგრის ღებულობენ, არ იციან რაში დახარჯონ და ირყვნებიან. მათ ჰბაძავენ გარე—სკოლებში მოსიარულენი—1) სანელნიკოვი ბორის, 2) ზავენ სარკისიანი და 3) ანდრონიკ ოსიპიანი, რომელნიც ხელს უწყობენ ყოველგვარ უმსგავსობას: თვრებიან და მიდიან მთვრალნი სკოლა კომუნაში, ავრცელებენ სკოლაში თამბაქოს მოწევას, ქეზაში დაეხეტებიან, ილანძღებიან, იგინებიან და სხვა.

ეს კი გარეშე მაყურებლებზე და შიგ მყოფ მოწაფეებზე თვის ცუდ გავლენას ახდენს, სცემს პრესტიჟს „სკოლა-კომუნისას“. საჭიროა ეს ყოველად ძაღე ელემენტები შეეცალოთ ქუჩიდან აყვანილ ნიჭიერ ბავშვებით.

ეშმაკის-ფეხი

ფუმფუმის ქარხნის მუშებში

ფუმფუმის ქარხანაში („25 ოქტომბრისა“ სახელობაზე) მუშა-მოსამსახურეთა რიცხვი უდრის 48 კაცს. ჯამაგრის ვიღებთ თვის დროზე ყოველთვე 1—15 რიცხვებში. ცოტა მცოდნე მუშები იყვნენ გაგზავნილი სკოლებში და პოლიტწრეებში. ყველა მუშები იწერენ გაზეთებს. გამოდის კედლის გაზეთი („ფუმფუმელის ხმა“), რომელშიაც მუშები იღებენ აქტიურ მონაწილეობას. არის მოწყობილი „ლენინის კუთხე“ მუშები ღებულობენ წიგნებს და ჟურნალებს რაიონის ბიბლიოთეკიდან. იმართება მუშების ექსკურსიები სხვა ქარხნებში. ამ ახლო ხანებში ქარხანაში ჩატარდება ტანთვარჯიშთა კამპანია, რომელშიც ჩვენი მუშები ჩამორჩენილი არიან.

ადგილკომი იღებს სხვადასხვა ჟურნალებს და გაზეთს. მუშებმა მიიღეს მანუფაქტურა მუშკოოპიდან ნისიად.

იმართება თვეში ერთხელ საერთო კრება, რომელზედაც ადგილკომი აკეთებს მოხსენებებს თავის მუშაობის შესახებ; ვეცნობებით წარმოების და ქარხნის მდგომარეობას და საქმიანობას და სხ.

მუშა ზუდიტელი.

ცეცხლის მქრობი რაზმი სენაკში

სენაკი პატარა ქალაქია, მაგრამ არ გავა ისეთი წელი, რომ რამოდენიმე ალაგას არ გაჩნდეს ცეცხლი და არ გადაბუგოს მთელი ოჯახები. ეს აიხსნებოდა იმით, რომ სენაკში არ გეყავდა ცეცხლის მქრობი რაზმი. ადგილობრივ მეურნეობას განყ. მიერ მიმდინარე წელს მოწყობილ იქნა მუდმივი ცეცხლ-მქრობი რაზმი. რაზმში მუდმივათ ხუთი კაცია განსაზღვრული თვიური ხელფასით. რაზმს ხელმძღვანელობს თბილისში ცეცხლ-მქრობის კურსებდამთავრებული ამხ. ჩაჩიბაია. რაზმისთვის ჩამოტანილია საკრობი იარაღები. სენაკას მქრომელი მასსა ამ საქმით მეტად კმაყოფილია.

მუშკორი უჩა.

ჩვენს ინვალიდებში

(საინვალიდო სახლი № 3-ის ცხოვრებიდან)

თბილისში არსებობს სულ სამი საინვალიდო სახლი, რომელსაც ხელმძღვანელობს სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი. სახლები იტევენ რამოდენიმე ასეულ ინვალიდს. სახლების მუშაობა ერთის დონით და ერთის ტემპით მიმდინარეობს. მესამე სახლში თქვენ ნახავთ ათასნაირ პროფესიის ხალხს. აქ ნახავთ მწერალს, პოეტს, ხელოსანს, ხარატს, ზეინკალს, (რომელსაც ორი ფეხი არა აქვს და საკუთარ სახეინკლის აწარმოებს), მჭედელს და სხვა მრავალს.

ინვალიდებს შორის სულიერი განწყობილება კარგია. საკმარისია დარჩეთ მათ შორის რამოდენიმე წუთი, რომ ამ სახლში ამ საოცარ ხალხთა შორის იგრძნოთ ის ახალი ცხოვრება, რისთვისაც დღეს იბრძვის მუშათა კლასი. დიახ! მათ არა აქვთ არაფერი კერძო. მათში არ არსებობს განსხვავება. ისინი სწავლობენ, შრომობენ და დადიან ერთად, არიან ერთის მიზნითა და ერთის სულისკვეთით შეპყრობილი. სახლთან არსებობს სხვადასხვა წრე, რომელთა შორის თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს სიმებიანი ორკესტრს. იქ ნახავთ კაცს რიალთან, რომელიც ცალი ხელით კლავიშებზე დაფათურებს და უკრავს, ხოლო მეორე ხელით ბორცვებიან ნოტებს აჩჩეს, რომ დაკვრა სწორი გამოვიდეს და მოტივი არ შეცვალოს. იქ ზის კაცი, რომელიც ორივე თვალი ამოცლილი აქვს და რომელიც შესაჩნევად ასრულებს ლოტბარობას, ის ხელმძღვანელობს გუნდს და თითონვე არის ამ გუნდის წევრიც. მთელ ინვალიდებში არის ერთი გასარჩევი ტიპი—ცალფეხა გაგრია (ასე ეძახიან), რომელიც წარმოადგენს სიცოცხლით სავსე ახალგაზრდა ინვალიდს, გაგრას ცეკვა უყვარს. ინვალიდთა ორკესტრი უკრავს „კომარინსკს“. კაცი, რომელსაც ცალი ფეხი ღა შერჩენია საუცხოოდ თამაშობს ცეკვის გათავების შემდეგ დედას (სახლის გამგეს ასე ეძახიან) მოსთხოვა ერთი ჭიქა ღვინო ჯიღლოს სახით, რაც კმაყოფილდა „დედამ“ აუსრულა. ასევე ხდება მთელ სახლში და მის ირგვლივ და ასეთივეა ყველა ინვალიდები. მათ უყვართ ერთმანეთი და ისინი კმაყოფილი არიან ხელისუფლების მზრუნველობით.

სახლს აქვს საკუთარი ბოსტანი, რომელიც აწვდის ბოსტნეულს სახლსაც და ბაზარსაც.

სახლთან არსებობს სკოლა,—წერა-კითხვის უცოდინარობის სალიკვიდაციო წრე, რომელსაც ჰყავს ხელმძღვანელი და მსმენელებიც. სახლის მუშაობა კარგ დონეზეა დაყენებული, ყოველ მხრივ.

ვლ. ჯიბლაძე.

გახსენით კლუბი ჩვენთვისაც

(განათლების სახკომატის საყურადღებოდ)

ყველა კავშირებს, წარმო-დაწესებულებებს და აგრეთვე თბილისის პოლიტხნიკურ ინსტიტუტს აქვთ თავიანთი კლუბი გახსნილი, მაგრამ თბილისის სახელმწ. უნივერსიტეტს, სადაც რამდენიმე ათასი ახალგაზრდა სტუდენტობაა, არა აქვს ასეთი. მათ კი ეს კლუბი მოუტანდა დიდ სარგებლობას, საამისოდ შენობაც უკვე მიჩნეულია. სტუდენტობა ჩაბმულია საერთო კულტურულ მუშაობაში და საზოგადოება მიეცემა განვითარდნენ როგორც პოლიტიკურ, ისე პროფესიონალურ ნიადაგზე. ამ კლუბში დაარსდება სხვადასხვა წრეები; საამისო ძალა უკვე არის. იმედია, განათ. კომისარიატი და სტ. აღმასებიური მიაქცევს ამას ყურადღებას და ეხლივე შეუდგება ამ საკეთილდღეო საქმეს, რომ სექტემბრიდან (სამოსწავლო წლიდან) მაინც იქნეს გახსნილი კლუბი.

მუშის შვილი გოგებაშვილი.

მოგვაშორეთ მოქეიფე ხალხი

(მთავარ მილიციის საყურადღებოდ).

დაიდიანის ქუჩა № 6, ჩვენს ეზოში ერია ერთი ასეთი ბინა. ეს სამიკიტნო პატარაა, მაგრამ მას აქვს უკან ბაღი, რომელიც არის საქეიფოდ მორთული. აქ დადის მოქეიფე ხალხი და მთელი ღამის 3 საათამდე არის ერთი აურზაური. ჩვენ წითელარმიელებს არ გვაძლევენ ძილს. აბეს საჭიროა მიაქციოს ყურადღება მილიციამ და ალაგმოს ეს ლოთები.

წითელარმიელი ნინუაკუთხელი.

ხელოვნება

მოვავალი სეზონი ყოთელ თეატრში

სეზონი გაიხსნება 1-ლ ნოემბერს.—თეატრის კლასიური ბასიათი.—განახლებული რეპერტუარი.—დადგმული იქნება რამოდენიმე ახალი ორიგინალური პიესა.—დასი შევსებული პრიმადონალი მსახიობებით.—ყარგოდგენები გაიმართება სახალხო სახლში და სახელმწიფო ოპერაში.—

მომავალ სეზონში პროლეტკულტის წითელი თეატრი დაჩრება ისევე მუშათა კლასიურ თეატრათ. იგი იქნება მშრომელთა კლასიური და რევოლიუციონური ყოფა-ცხოვრების ვამომხატველი.

თეატრის მიზანია შექმნას და განამტკიცოს ნამდვილი პროლეტარული თეატრი, სადაც მოცემული იქნება თანამედროვე ცხოვრების ნამდვილი მაგალითები.

თეატრი თავისი მიმართულებით იქნება წმინდა რეალისტური. მიღებულია ზომები, რომ დაცული იქნეს ეს ხაზი ყველა დადგმებში.

რეპერტუარი.

რეპერტუარის საკითხი საერთოდ მეტათ მწვავეა ამ სდგას საქართველოში; ეს სიმწვავე განსაკუთრებით საგრძნობია ყოთელ თეატრში, რადგან ის წმინდა პროლეტარული თეატრია, მისი შესაფერი რეპერტუარი კი საქართველოში ჯერჯერობით არ მოიპოვება.

ამიტომ თეატრი პირველ ხანებში თავს ვერ ვალდებულებ ნათარგმნ პიესებს. მიღებულია ზომები სარეპერტუარო კრიზისის გადასალახავად და ახალი ორიგინალური ქართული რეპერტუარის შესაქმნელათ.

პირველ რიგში გადაწყვეტილია დაიწეროს პიესა 1905 წლის მოძრაობის ისტორიიდან; დაგროვილი მასალების დამუშავება მინდობილი აქვს რამოდენიმე კაცს—კოლექტიურათ.

ამას გარდა წითელი თეატრის დაეალებით ამხ. ბუხნიკაშვილი სწერს კომედიას და დრამას თანამედროვე ყოფა-ცხოვრებიდან.

ორიგინალური პიესებიდან განზრახულია დაიდგას „ვინ არის დამნაშავე“— ნინო ნაკაშიძისა, „ნომერი ოცდაერთი ჯერ-ით“—ია ეკალაძისა და აზიანის ახალი კომედია „წინანი ოკან, უკანანი წინ“.

თარგმნილი პიესებიდან პირველ რიგში დაიდგმება რომენ როლანის „დანტონი“; შემდეგ „მანდატი“— მეიერხოლდის თეატრის რეპერტუარიდან; პიესას სთარგმნის შალვა დადიანი, ჯეკ ლონდონის „ზგელთა სულები“ და სხვა.

დასი.

წითელ თეატრში რჩება პროლეტკულტის ყოფილი სტუდიის ძველი შემადგენლობა. ამასთანავე ეს დასი შევსებული იქნება პროფესიონალი მსახიობებით.

გადაწყვეტილია მოწვეული იქნეს: ტასო აბაშიძე, ცეცილია წუწუნავა და სესილია თაყაიშვილი (სახელმწიფო დრამატიული სტუდიიდან).

ვაუტიდან განზრახულია მოწვეული იქნეს მიშა ჭიაურელი და ოთი კაცი სახელმწიფო დრამატიული სტუდიიდან.

სამხატვრო ნაწილი.

წითელი თეატრის რეჟისორებათ მოწვეული არიან ალ. წუწუნავა და ვახტანგ გარრიკი. ამასთანავე მოლაპარაკება სწარმოებს მხატვარ ვლ. სიდამონ-ერასთავთან მის მოსაწვევათ წითელ თეატრში.

მუსიკალური განყოფილების ვამგეთ მოწვეული იქნება ახალგაზრდა კომპოზიტორი ანდრია ბალანჩივაძე. დადგმების მხატვრული ხარის ვაძლიერების მიზნით, განზრახულია სამხატვრო კომისიაში სამუშაოთ მოწვეული იქნეს ორტისტი მოქანდაკე მიშა ჭიაურელი.

სეზონი გაიხსნება 1-ლ ნოემბერს.

წარმოდგენები გაიმართება კვირაში ორჯერ სახალხო სახლში. ამას ვარდა თვეში ორჯერ წარმოდგენები გაიმართება სახელმწიფო ოპერის სცენაზე.

მუშათა უბნებთან და ფართო მასებთან დაახლოვების მიზნით, ყველა დადგმები ვადატანილი იქნება მუშათა უბნებში (ნაძალადევი, ავლაბარი და სხვა).

ზ.—ა.

— ირმა დუნკანის გასტროლი. ამ დღეებში თბილისში ვაიმართება მოსკოვის სამხატვრო აკადემიური სტუდიის გასტროლები ირისტრა დუნკანის ასულის ირმა დუნკანის ხელმძღვანელობით.

— ბალეტის საღამოები. თბილისში ჩამოვიდა ცნობილი ბალეტმეისტერი ვიატოვსკი, რომელიც შეადგენს ბაკოსა და თბილისის ძალებით ბალეტის მსახიობთა კოლექტივს და ორიოე ქალაქებში გამართავს საბალეტო საღამოებს.

შემთხვევები

— დაჭრა. 2 აგვისტოს, ორტილერიის ჭეზაზე მოქ. გრიგოლ წირქვაძემ დანით დ სტრა ლეზა მოსესოვი. დამნაშავე შეიპყრეს

— ცეცხლი. 2 აგვისტოს კარლ მარქსის მოედანზე საბჭოთა სახლს-გაჭნდა ცეცხლი. დაიწვა მთელი ზემო სართული. ზარალი გამოუანგარიშებელია.

— თავდასხმა. 19 ივლისს, ღამით, სოფ. უჯარმაში სტეფან ტრესტის განყოფილებას დაესხენ და წაიღეს 420 მანეთი. ეჭვით დაპატიმრებულია რამოდენიმე კაცი.

— ქურდი ცოლი. 1 აგვისტოს, ელისაბედის ქ. № 117 მოქ. გიორგი საბანაძე გაქურდა მისმა ცოლმა მარიამმა, რომელმაც წაიღო 200 მანეთის ნივთები.

— შეპყრობა. 1 აგვისტოს, სამლებროს ქ. № 15 გაქურდეს შამედ ალი მასუდავი. ქურდი ელენე კირილოვისა შეიპყრეს.

— ქარხნის საწყობიდან. 1 აგვისტოს გაქურდეს 26 კომუნარების ქარხნის საწყობი.

— ქურდობა. 1 აგვისტოს ბატარეის ქ. № 8 მოქ. კლიმოვის ბინიდან წაიღეს 145 მანეთის ნივთები.

— ამავე დღეს, სემიონოვის ქ. № 28 მოქ. იოსებ ხმალაძეს მოჰპარეს 100 მანეთის ნივთები.

სოფლად

ქ. ჩოხატაურის საშუალო სასწავლებლის შესახებ

(განათლების სახკომატის საყურადღებოდ)

ამ რამდენიმე წლის წინად ჩოხატაურის ადგილობრივმა გლეხობამ საკუთარ ხარჯით შეიასყიდა ყოფილი ერისთავის სასახლე—ორსართულიანი ქვითკირის შენობა—კარგა მოზრდილი ეზოთი, საშუალო სასწავლებლის დაარსების მიზნით. აღმოსავლეთი გურიის სწავლის მოსურნე გლეხობას ბედმა გაუღიმა, და თავისი აქტიურ ღონისძიებათა წყალობით თუ მთავრობის დახმარებით, აქ დაარსებულ იქნა საშუალო ტიპის სკოლა. ამან ადგილობრივ ახალგაზრდობას საშუალება მისცა, მცირე მატერიალურ საღსრის გაღებით, მიეღო საშუალო განათლება.

მაგრამ, დაეკი უბედურებას, რამაც ჩოხატაურელები სასოწარკვეთილებაში ჩაგდო: ჯერ კიდევ წარსული წლიდან აღნიშნული შენობის კორპუსს რაღაც დაეტყო. კედლები გაიწ-გამოიწია, ბურჯები ნაწილობრივ იშლებოდნენ, სვეტები და აივნები, სიდამპლის გამო, სრულიად ჩაიშალნენ. ერთი სიტყვით შენობა საშიშ მდგომარეობაში ჩავარდა. მიუხედავათ ამისა გასულ სამოსწავლო წლის პერიოდში მეცადინეობა არ შეწყვეტილა და მოსწავლეები მასწავლებლებიურთ თითქოს ანთებულ ვულკანზე მეცადინეობდნენ.

გადაჭრით უნდა ითქვას, რომ მომავალ სამოსწავლო პერიოდიდან ხსენებულ შენობაში მეცადინეობა ყოველად შეუძლებელია. ეს დაადასტურა აგრეთვე ინჟენერმა ჩეხოვმა, რომელმაც შემთხვევით ინახულა სახლი.

აუცილებელი და გადაუდებელია ფინანსიური დახმარება მთავრობის მხრივ შენობის კაპიტალური რემონტის ხარჯებისათვის.

ადგილობრივ დაწესებულებებს და გლეხობას არ გააჩნიათ არავითარი საღსარი, რომ საქმეს უშველონ. 9 წლიდან გამგის მიერ ადგილ. საბჭოსთან შეთანხმებით უკვე აღძრულია შუამდგომლობა საშაზრო აღმასკომის და განათლების ინსპექციის წინაშე) მაგრამ დრო არ იცდის და საქმე კი იგვიანებს. სწავლის სეზონის გახსნამდე არც ისე დიდი ხანია. თუ შენობა არ იქნა შეკეთებული აშკარაა, რომ ჩოხატაურის 9 წლედი უნდა მოიხსნას, რაც გამოიწვევს 550—600 მოწაფის სკოლის გარეშე დარჩენას.

უნდა გვახსოვდეს, რომ გურია საქართველოს ერთი იმ მხარეთაგანია, სადაც სწავლა-განათლება მოსახლეობის უდიდეს სულიერ მოთხოვნილებათ არის გადაქცეული. შეუმცირე ჩვენს გლეხობას ნივთიერ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების წყარო, ამას ის ადვილად შეურიგდება, ხოლო სულიერ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებას-კი ვერ აიტანს.

თუ კი გურიის რომელიმე კუთხე საჭიროებს საშუალო ტიპის სკოლას, ეს აუცილებლათ, მეორე რიგში მაინც, ითქმის ჩოხატაურზე.

აქ არსებული 9 წლედით, გარდა ჩოხატაურში შემავალ მრავალ რაცხოვან თემებისა, აგრეთვე სარგებლობენ სხვა რაიონების მცხოვრებნი, რომელნიც აქედან ცხრაწლედის მოხსნის შემთხვევაში იძულებულნი იქნებიან თავიანთი შვილები სკოლის გარეშე დასტოვონ, თავიანთ უზომო სიღარიბის გამო.

დღეს მთელი აღმოსავლეთი გურიის ღარიბი გლეხობა სასოწარკვეთილებით, უმწეოთ შეჰყურებს თავის განათლების ტაძრის ნგრევას და მშრომელების მეგბარახტრეს საბჭოთა ხელისუფლებას—სრულიად დაიმედებული სთხოვს დახმარებას.

ერბურ.

ნიალვარმა წაილო ჩვენი გლეხების სარჩო-საბადებელი

24-ს და 25 ივლისს ნაგომრის რაიონში (გურია) „სისხლის წვიმა“ მოვიდა.

გლეხები შესაკერეანან შორიდან მთი შრომის ნაყოფის დაღუპვას, მაგრამ ძალა არ შესწევთ რამე უშველონ!..

ნაგომრის რაიონი საშინელ სანახაობას წარმოადგენს.

მნახველი იფიქრებს, რომ აქ არას დროს ნათესები არ ყოფილაო.

სრულიად განადგურებულია 3—4 ათას დესეტინამდე ნათესები, რომელიც გლეხებს მისცემდა მოსავალს 300.000 ფუთამდე სიმინდს.

ამ რაიონში ერთად-ერთი შემოსავლის წყარო არის სიმინდი და დღეს ამ საშინელმა წყალდიდობამ გაანადგურა ჩვენი გლეხები და ხელცარიელი დატოვა ისინი.

ეს რაიონი ისედაც ღარიბი არის ეკონომიურათ. მოსახლეობის 90 პროც. იანვრიდან ყიდულობდა სიმინდს და ისეთ პირობებში მყოფთ მაინც უჭირდათ ცხოვრება და ეხლა ცეცხლზედ ნავთი გადესხა. მოსახლეობა 10-15 პროც.—ხელით და მცენარეებით იკვებებიან, რასაც შეუძლია გადამდები სენი გაავრცელოს.

საჭიროა, რათა სასწრაფო ზომები იქნეს მიღებული სიმინდის შეღავათიან ფასებში მოსაწოდებლათ (ფუთი 2 მანეთიდან 3 მანეთამდე ფასობს.) და უკიდურეს ღარიბებზე სათანადო დახმარების აღმოსაჩენად.

ამ რაიონში აგრეთვე განადგურებულია წისქვილები, ხიდეები ბოგირები, გზატკეცილები და სხ. რომლის აღდგენას სჭირია რამდენიმე ათასი მანეთი.

ადგილობრივ სამაზრო ხელისუფლებას არავითარი საღსარი აღარ აქვს სხვას დაეხმაროს, ამიტომ საჭიროა ამ საქმეზე ცენტრალური მთავრობის ჯეროვანი ყურადღება.

ქ. უჯმაჯურიძე.

წერილებიდან

შუასურების თემი (ოზურგეთის მაზრა). 1924 წ. შუასურების თემის საბჭოთა აფთიაქის გამგეთ დანიშნეს ბაკმეადძის ყოფილი ცოლი ვინმე რამიშვილის ქალი, რომელიც წურბელასავით სისხლს სწოვს საწყალ მშრომელ მოსახლეობას. ის ეწევა სპეკულიაციას, კავშირი აქვს მსხვილ მსხვილ სპეკულიანტებთანაც, რომლებიც აწოდებენ მას სხვა და სხვა ძვირფას საქონელს შევიოტს, აბრეშუმეულობას, ჩულქებს ლორიკანებს და მოკგებით ასაღებს ადგილობრივ მცხოვრებლებში. აღსანიშნავია ისიც, რომ ეს ქალბატონი ეკმოიზასაკ ზომულობს; სინჯავს ავადმყოფებს, თვით უწერს წამალს და სხვ. ხალხში არის მითქმა-მოთქმა იმის შესახებაც, რომ ის ბავშვებს აწყვეტს ქალებსო. საჭიროა ოზურგეთის სამაზრო ჯანმრთელობის განყოფილებამ მიიღოს ზომები და თავიდან მოგვაშოროს ხალხს გაუმაძღარი ზეწრებელი.

მოთხრელი.

ს. ცხემლის ხიდი (დაბახეს თემი). აქ სასწავლებლისათვის შენდება დიდი შენობა. ამ რამდენიმე თვის წინად საალმშენებლო კომისიის თანხლებით მოწვეული იყო საზოგადო კრება, რომელზედაც დაისვა საკითხი იმის შესახებ, რომ „მომზდარი ბოროტმოქმედება და ქურდობა. გაბნეულია სკოლისათვის საჭირო მასალები: ხე, ძეგლები, ცემენტი, აგური და სხვა“. ამ საკმის გამოსარკვევად კრების მიერ გამოყოფილი იქნა სპეციალური კომისია. უკვე სუთი თვე გადის ამ კომისიის ამორჩევის შემდეგ და მან რა დასკვნა გამოიტანა ამ საქმეზე, საზოგადოებამ არაფერი იცის. თუ მართლაც რაიმე ბოროტმოქმედებას ჰქონდა ადგილი, რას უყურებს კომისია და რისთვის არ ამხელს დამნაშავეთ?

კერკეტი.

უსაფუძვლო ბრალდება

ბაზ. „კომუნისტი“ № 152 მოთავსებული იყო კორესპონდენცია ს. მეზრანის თემაღმასკომის თავმჯდომარის, ამხ. ბერბიჭაშვილის წინააღმდეგ. კორესპონდენციის ავტორი გორდელაძე ბრალს სდებდა ამხ. ბერბიჭაშვილს კოოპერატივისადმი უყურადღებობაში, ბაღის მითვისებაში, სოფლის ჩარჩ-ვაჭრებთან კავშირში და სხვ.

დუშეთის სამაზრო პარტ. კომიტეტმა და აღმასკომმა მაშინვე მიაქცია ამ ბრალდებებს ყურადღება და გამოჰყო საგანგებო კომისია საქმის გასარკვევად. კვლევა-ძიების შემდეგ კომისია მივიდა იმ დასკვნამდი, რომ კორესპონდენციაში წამოყენებული ყველა ბრალდებები სიმართლეს მოკლებულია და ამხ. ბერბიჭაშვილი კეთილსინდისიერი და უანგარო სოფლის მუშაკია, რომელსაც არაფრით არ დაუსაბუთებია მზგავსი ცილისწამება.

კომისიის წევრები 1. ჯაფარიძე, 2. მამალაძე.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დადგენილება № 36

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი.

ყოფილი „შავიზღვის რკინის გზის საზოგადოების“ ქონების „შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო სამმართველოსათვის“ გადაცემის შესახებ.

შავიზღვის რკინისგზის შენების განახლების გამო სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. ტერიტორიაზე ქონებული ყოფილი შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო საზოგადოების ქონება, რაგვარი ქონებაც უნდა იყოს (შენობა, ნაგებობა, ინვენტარი, პროექტი, ხარჯთაღრიცხვა, ყოველგვარი მიწერ-მოწერა და სხვ.) და ვის გამგებლობასა და სარგებლობაშიაც უნდა იყოს იგი,

2. დაგვლოს ყველა სახელმწიფო, კოოპერატიულ და საზოგადოებრივ დაწესებულებას და საწარმოოს, რომელსაც კი სადგომი უჭირავს შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო სამმართველოსათვის, ამა დადგენილების 1-ლი მუხ. თანახმად, გადასცემ შენობაში, გაანთავისუფლოს ეს სადგომი ორი თვის ვადაზე.

3. უფლება მიეცეს შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო სამმართველოს—გამოასახლოს ხოლმე მისთვის. ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის თანახმად, გადასცემ შენობებიდან კერძო პირნი, დაწესებულებანი და საწარმოონი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1925 წ. თებერვლის 2-ს დადგენილებაში (ა | კ. ს. ფ. ს. რ. კან. კრებ. 1925 წ. № 2-ში მუხ. 360) გათვალისწინებული წესისამგარ.

4. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებმა წინადადება უნდა მისცენ მიწათმოქმედების ორგანოებს—გადასცენ უმოკლეს ვადაზე, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. მიწის კოდექსის 103 მუხ. თანახმად, შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო სამმართველოს ყოფილი შავიზღვის რკინის გზის საალმშენებლო საზოგადოებისათვის განსაცვისების წესისამებრ მიზომილი მიწები, აგრეთვე აღნიშნული სამმართველოს განკარგულების მიხედვით მოთხდინონ ახალი მიზომვა და ჩამორთმევა მიწებისა მიწის კოდექსის 115 მუხ. „ა“ და „ბ“ პუნქტების თანახმად და იმ წესით, რაც გათვალისწინებულია საამისოდ მომქმედ კანონმდებლობაში.

5. ყველა დაწესებულებამ და საწარმოომ, რომლის გამგებლობაშიაც ან სარგებლობაში იყო როდისმე ან ამ ეამად არის ყოფილი შავიზღვის რკინის გზის საზოგადოების ქონება და ინვენტარი, შენობათა გამოკლებით, უნდა გაუგზავნოს ორი კვირის ვადაზე დღიდან ამა დადგენილების გამოქვეყნებისა, შავიზღვის რკინისგზის საალმშენებლო სამმართველოს ქონებისა და ინვენტარის მიღება-ჩაბარების აქტები და აგრეთვე დაწერილებითი სიები,—ხოლო აქტები შენობების შესახებ გაუგზავნოს მე-2 მუხ. აღნიშნული ორი თვის ვადის გასვლისას.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე: ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე: შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი: ს. თოდრია.

1925 წ. ივლისის 16.
თბილისი—სასახლე.

პარტიული და საბჭოთა ჯალენდარი

პარასკევს, 7 აგვისტოს

მორიგი ერთიანი პარტიული დღეა.

დღის წესრიგი უნდა გამოიმუშაონ თვით კომიტეტებმა.

თ. კ. მდივანი მიხ. კახიანი.

დღეს, 4 აგვისტოს, დილის 10 ს. თ. კ. სამდივნოში მოწვეულია

თ. კ. პრეზიდიუმის სხდომა.

დასწრება სავალდებულოა პრეზიდიუმის ყველა წევრებისა და კანდიდატებისთვის.

თ. კ. მდივანი მიხ. კახიანი.

— კომკავშირის თ. კ. საგ. განყოფილება იუწყება: დღეს, 4 აგვისტოს, სწორედ დღის 2 ს. შესდგება აგიტკოლეგიის სხდომა.

იმ ამხანაგებს, ვინც განცხადება მისცეს უმაღ. სასწ. და სხვა სასწავლებლებში გაგზავნის შესახებ, წინადადება ეძლევათ გამოეცხადდენ აღნიშნულ დროს. ეს არ შეეხება მხოლოდ კომ. უმაღ. სასწ. და საბ. პარტსკოლებში გასაგზავნებს.

გამგე ხუციშვილი.

ქალაქის რაიკომის ყველა კომუნისტის .ბ | მ. მდივნებს

5 აგვისტოს ა. წ. საღამოს სრულ 6 საათზე ქალაქის რაიკომის ბინაზე მოწვეულია რაიშეფსაბჭოს სხდომა სადაც ადგილებიდან წარმომადგენლების დასწრება სავალდებულოა. ამისთვის ქალაქის რაიკომი წინადადებას გაძლევთ, რათა აღნიშნულ დროს თქვენი პირადი პასუხისმგებლობის ქვეშ რაიშეფსაბჭოს სხდომაზე გამოგზავნოთ საშეფო კომისიის თავმჯდომარე ან წევრი; უჯრედებს, რომელთაც არა ჰყავთ საშეფო კომისია, ევალებათ გამოგზავნონ წარმომადგენელი

რაიკომის მდივნის მაგ. აკოფოვი
რაიშეფსაბჭოს თავმჯდომარე—მაისურაძე
მდივანი—საღირაშვილი

— ს. კ. ბ. ცეკას საალ. განგ. განყ. სთხოვს ამხ. სიმონ ნიკოლოზის ძე ლაზარაშვილს გამოცხადდეს ცეკას საალ. განგ. განყოფილებაში.

— სახელმწიფო უნივერსიტეტის და ქართულ მუშფაკის კომუჯრედების გაერთიანებული ბიურო აუწყებს ქართულ მუშფაკის კომუჯრედის წევრს ამხ. გიორგი ლომიძეს 5 აგვისტოს (სრულ 5 საათზე) გამოცხადდეს მუშფაკის შენობაში კომუჯრედების ბიუროს სხდომაზე.

— სახელმწიფო უნივერსიტეტის და მასთან არსებულ ქართულ მუშფაკის კომუჯრედის გაერთიანებული ბიურო აცხადებს, რომ 5 აგვისტოს, ოთხშაბათს, ქართულ მუშფაკის შენობაში (სამოსწავლო შესახვევი № 4—2, შესდგება (სრულ 5 საათზე) ქართულ მუშფაკის და სახელმწიფო უნივერსიტეტის კომუჯრედების ბიუროს გაერთიანებული მორიგი სხდომა. ქართულ მუშფაკის და სახელმწიფო უნივერსიტეტის კომუჯრედების ბიუროს წევრები და კანდიდატები, რომლებიც არიან დარჩენილი ქალაქ თბილისში და მიმაგრებული ზემოხსენებულ უჯრედებზე პარტ. დისციპლინის წესით უნდა გამოცხადდენ სრულ 5 საათზე დანიშნულ ადგილას დაუგვიანებლად.

განცხადებები

მეუღლე ეკატერინეზედ გელოვანი-ჩხატარაიშვილისა, მშობლებითურთ, აუწყებს ნაცნობთ და მეგობრებს, რომ ა. წ. 5 აგვისტოს ს. შემოქმედში (ოზურგეთის მაზრა) ჯვარის ეკლესიაში, გადახდილ იქნება

გიორგი მიხეილის ძე ჩხატარაიშვილის

ერთი წლის თავის პანაშვიდი. 2146 1—1

ღრმად დამწუხრებულნი დედ-მამა ნორა სეევერიანის ასული და დიმიტრი გრიგორის ძე, ბებო მაკა მეაეიები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ ძვირფასი შვილის

პატარა ნათელას

უდროოთ დაკარგვას ქ. თელავში 15 აგვისტოს საღამოს 9 საათზე. დაკრძალვა ქ. თელავში. 2147 1—1

ღრმად დამწუხრებული ცოლი ალინკა კონსტანტინეს ასული ... ციკიძე, შაცოლა მართა დავითის ასული, სიმამრ კონსტანტინ ალეფეზის ძე და ცოლის ძმა ვარლამ კონსტანტინეს ძე ... აუწყებენ ნათესავებს და ... ვასილ ივანეს ძე ... უდროოთ გარდაცვალებას. დასაფლავება—მიდგება ... ავგისტოს, დღის 3 საათზე. ცხედრის გამოსვენება მიხეილის საავადმყოფოდან წმინდა ნინოს სასაფლაოზე 6. 1578 1—1

თეატრი და ცხოვრება“

შეჩერებულია. მოკლე ხანში გამოვა და ყველა ხელისმომწერი დაკმაყოფილდება. წერილები და ფული გამოიგზავნება რედაქციის სახელზე: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 34. „თეატრი და ცხოვრება“-ს აგენტებმა ყოველივე ანგარიში დროზე წარმოადგინონ, რათა „ცხოვრების სარკე“-ს მეჯდა არ დაკარგოდეს

იოსებ იმედაშვილი